EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 11. 2021
COM(2021) 900 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE

o návrhoch rozpočtových plánov na rok 2022: celkové posúdenie

Zhrnutie

V tomto oznámení je zhrnuté posúdenie návrhov rozpočtových plánov na rok 2022 predložených členskými štátmi eurozóny a celkovej rozpočtovej situácie v eurozóne vrátane súhrnných zámerov fiškálnej politiky, ktoré vykonala Komisia, ako sa požaduje v nariadení (EÚ) č. 473/2013.

Komisia vo svojom posúdení berie do úvahy prebiehajúce zotavovanie hospodárstva z krízy spôsobenej ochorením COVID-19, ako aj pokračujúce uplatňovanie všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu v roku 2022, ktorej deaktivácia sa očakáva od roku 2023. Posúdenie vychádza z odporúčaní, ktoré prijala Rada v oblasti fiškálnej politiky 18. júna 2021. Tieto odporúčania možno zhrnúť takto: Členské štáty s nízkym až stredným dlhom by mali v roku 2022 uplatňovať alebo zachovať podporné zámery fiškálnej politiky, zatiaľ čo členské štáty s vysokým dlhom by mali využiť Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „RRF“) a financovať pomocou neho dodatočné investície podporujúce obnovu za súčasného uplatňovania obozretnej fiškálnej politiky. Všetky členské štáty by mali zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Aby sa maximalizovala podpora obnovy, no neobmedzili sa pritom budúce fiškálne trajektórie či nevytvorila trvalá záťaž pre verejné financie, mal by sa rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov udržiavať pod kontrolou a v prípade členských štátov s vysokým dlhom by mal zostať tento rast obmedzený.

Návrhy rozpočtových plánov na rok 2022 vrátane posúdenia zámerov fiškálnej politiky v eurozóne ako takej možno zhrnúť takto:

1. S opätovným otváraním ekonomík eurozóny dochádza k stimulovaniu intenzívnej obnovy vo všetkých členských štátoch a odvetviach. Predpokladá sa, že po oživení súkromnej spotreby a investícií dosiahne rast reálneho HDP v roku 2021 úroveň 5 %. Očakáva sa, že hospodárska činnosť bude v roku 2022 naďalej rýchlo rásť a dosiahne úroveň 4,3 %. Tempo obnovy v jednotlivých krajinách však nie je rovnomerné. Neistota aj riziká zostávajú naďalej vysoké a ich tendencia je skôr nepriaznivá, keďže hospodársky výhľad ohrozujú nové a čoraz väčšie prekážky na strane ponuky.
2. Členské štáty ukončujú dočasné núdzové opatrenia a svoje podporné opatrenia sústreďujú čoraz viac na udržanie obnovy. Aj vďaka pôsobeniu automatických stabilizátorov to napomáha súhrnnú fiškálnu pozíciu eurozóny, ktorá sa má v roku 2022 výrazne zlepšiť. Návrhy rozpočtových plánov poukazujú v roku 2022 na súhrnný celkový deficit vo výške 4,1 % HDP a pomer dlhu k HDP na úrovni približne 96 %, čo je vo všeobecnosti v súlade s prognózou Komisie z jesene 2021. Ak by sa riziká ohrozujúce prognózu naplnili, mohlo by to v roku 2022 zhoršiť hospodárske a fiškálne výsledky oproti odhadom v návrhoch rozpočtových plánov.
3. Členské štáty prechádzajú od protikrízových opatrení k opatreniam na udržanie obnovy. V snahe reagovať na pandémiu a podporiť obnovu prijali členské štáty rozsiahle fiškálne opatrenia (5,2 % HDP v roku 2021 a 2,8 % HDP v roku 2022). Predpokladá sa, že dočasné núdzové opatrenia sa v roku 2022 vo väčšine prípadov postupne ukončia (3,7 % HDP v roku 2021, 0,4 % HDP v roku 2022). Výdavky na opatrenia podporujúce obnovu sa majú naopak zvýšiť (1,5 % HDP v roku 2021, 2,3 % HDP v roku 2022), pričom opatrenia financované z EÚ zohrávajú v tomto smere čoraz väčšiu úlohu. V roku 2022 sa bude 24 % všetkých opatrení na podporu obnovy financovať prostredníctvom nenávratnej finančnej podpory alebo „grantov“ z RRF. Členské štáty poskytli okrem toho aj dostatočnú podporu likvidity domácnostiam a podnikom vo forme záruk alebo odkladu platenia daní a príspevkov na sociálne zabezpečenie. Takéto opatrenia vo všeobecnosti nemajú vplyv na celkový deficit, pokiaľ nejde o štandardizované záruky.
4. Očakáva sa, že granty z RRF sa budú čerpať prednostne. Podľa prognózy Komisie z jesene 2021 a návrhov rozpočtových plánov sa očakáva, že do momentu prijatia rozhodnutia

o vyplatení po splnení míľnikov a cieľov členské štáty minú viac ako 40 % celkovej sumy pridelených grantov z RRF. Väčšina (viac ako 70 %) grantov z RRF v období 2020 – 2022 bude použitá na financovanie súkromných a verejných investícií, pričom zvyšok bude použitý najmä na financovanie bežných výdavkov, ktoré by mali slúžiť na financovanie opatrení na podporu obnovy, zlepšovanie odolnosti a podporovanie zelenej a digitálnej transformácie.

5. V súlade s odporúčaním Rady sa v roku 2022 vo všetkých členských štátoch plánujú zachovať, resp. vo všeobecnosti zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Predpokladané zvýšenie podielu verejných investícií na HDP bude stimulované jednak finančnými zdrojmi EÚ, ako aj vnútroštátnymi finančnými zdrojmi. Väčšina členských štátov oznámila vo svojich NRP na rok 2022 opatrenia financované z RRF. Profily čerpania grantov z RRF jednotlivými členskými štátmi vykazujú v rokoch 2020 – 2022 istú mieru odlišnosti. Členské štáty s vysokým dlhom plánujú použiť väčšinu grantov z RRF na financovanie dodatočných investícií v súlade s odporúčaniami Rady.

6. Zámery fiškálnej politiky v eurozóne by mali byť v období 2020 – 2022 expanzívne. Po úpravách zohľadňujúcich postupné ukončovanie dočasných núdzových opatrení majú podľa plánov zostať jednotlivé zámery fiškálnej politiky v roku 2022 expanzívne takmer vo všetkých členských štátoch. Veľká väčšina členských štátov s nízkym až stredným dlhom plánuje fiškálnu expanziu v súlade s odporúčaniami Rady.

7. Pozitívny príspevok pochádzajúci z verejných investícií a iných kapitálových výdavkov financovaných z vnútroštátnych rozpočtov, ako aj z rozpočtu EÚ je síce dôležitý, no hlavnou hnacou silou fiškálnej expanzie v rokoch 2021 a 2022 sú čisté bežné primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov. Vo viacerých členských štátoch vrátane niektorých vysoko zadlžených štátov sa plánované podporné zámery fiškálnej politiky majú stimulovať vyššími bežnými výdavkami financovanými z vnútroštátnych zdrojov alebo nefinancovanými daňovými znižovaniami. Očakáva sa, že to bude mať v niektorých prípadoch výrazný vplyv na základnú fiškálnu pozíciu. Približne vo štvrtine členských štátov sa očakáva, že podporné zámery fiškálnej politiky budú stimulované investíciami financovanými z vnútroštátnych zdrojov, ako aj z prostriedkov EÚ.

Stanoviská Komisie k návrhom rozpočtových plánov na rok 2022 sa zameriavajú na to, či sú v súlade s odporúčaniami Rady z 18. júna 2021. Stanoviská Komisie, ktoré vychádzajú z prognózy Komisie z jesene 2021, možno zhrnúť takto:

Členské štáty s vysokým dlhom (Belgicko, Francúzsko, Grécko, Taliansko a Španielsko)

- V súlade s odporúčaniami Rady všetky členské štáty využívajú RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy.
- V súlade s odporúčaniami Rady všetky členské štáty zachovávajú investície financované z vnútroštátnych zdrojov.
- Rada odporučila Taliansku, aby obmedzilo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Nepredpokladá sa však, že to zabezpečí dostatočne, keďže podľa očakávaní má rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) v roku 2022 podstatne prispievať k celkovým podporným zámerom fiškálnej politiky Talianska. Komisia vyzýva Taliansko, aby prispelo k uplatňovaniu obozretnej fiškálnej politiky tak, že v rámci vnútroštátneho rozpočtového postupu prijme potrebné opatrenia na obmedzenie rastu bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.
- Pokiaľ ide o Belgicko, Francúzsko, Grécko, Taliansko a Španielsko, vzhľadom na úroveň ich verejného dlhu a zásadné výzvy, ktorým čelili v oblasti udržateľnosti v strednodobom horizonte už pred vypuknutím pandémie COVID-19, je dôležité, aby

pri prijímaní podporných rozpočtových opatrení zachovali obozretnú fiškálnu politiku v záujme zabezpečenia udržateľných verejných financií v strednodobom horizonte.

Členské štáty s nízkym až stredným dlhom (Rakúsko, Cyprus, Estónsko, Fínsko, Nemecko, Írsko, Lotyšsko, Litva, Luxembursko, Malta, Holandsko, Slovinsko a Slovensko)

- V súlade s odporúčaním Rady všetky členské štáty s výnimkou Slovenska a Malty uplatňujú podporné zámery fiškálnej politiky vrátane stimulov poskytovaných RRF. Na Slovensku dochádza k reštriktívnym fiškálnym zámerom v kontexte vysokého rastu produkcie a vznikajúcich kapacitných obmedzení. Na neutrálnych fiškálnych zámeroch Malty sa odráža najmä veľmi vysoký odhadovaný potenciálny rast, zatiaľ čo verejné investície dosahujú historicky vysokú úroveň. To je vo všeobecnosti v súlade s odporúčaním Rady.
- Všetky členské štáty plánujú využiť RRF na podporu obnovy, no Holandsko zatiaľ svoj plán obnovy a odolnosti nepredložilo.
- V súlade s odporúčaniami Rady všetky členské štáty zachovávajú, resp. vo všeobecnosti zachovávajú investície financované z vnútroštátnych zdrojov.
- Rada odporučila Litve a Lotyšsku, aby udržali pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Nepredpokladá sa však, že to zabezpečia dostatočne, keďže podľa očakávaní má rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) v roku 2022 podstatne prispievať k ich celkovým podporným zámerom fiškálnej politiky.

I. Úvod

Koordinácia vnútroštátnych rozpočtových politík je dôležitou súčasťou rámca správy hospodárskych záležitostí v hospodárskej a menovej únii[1]. S cieľom umožniť túto koordináciu predkladajú členské štáty eurozóny Komisii a Euroskupine do polovice októbra svoje návrhy rozpočtových plánov na nasledujúci rok[2]. Tieto plány sú zhrnutím návrhov rozpočtov, ktoré vlády plánujú predložiť národným parlamentom. Komisia ku každému plánu poskytuje stanovisko, v ktorom posudzuje, či je plán v súlade s povinnosťami daného členského štátu na základe Paktu stability a rastu. Prostredníctvom svojich stanovísk Komisia poskytne národným vládam politické poradenstvo a národným parlamentom podklad, ktorý im uľahčí prijímanie rozpočtov v súlade s fiškálnymi pravidlami EÚ. Komisia takisto poskytuje celkové posúdenie rozpočtovej situácie a vyhliadok eurozóny ako celku.

Posúdenie Komisie sa opiera o odporúčania k aktualizovaným programom stability, ktoré prijala Rada 18. júna 2021. Tento rok majú v súvislosti s pandémiou COVID-19 fiškálne odporúčania čisto kvalitatívny charakter a nezahŕňajú číselne vyjadrené rozpočtové požiadavky. Zohľadňuje sa tak pokračujúce uplatňovanie všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu v roku 2022, ktorú Komisia a Rada aktivovali v marci 2020[3]. Na základe súčasných prognóz sa očakáva, že všeobecná úniková doložka sa deaktivuje od roku 2023.

Odporúčania na rok 2022 sa zameriavali na celkové smerovanie a zloženie zámerov fiškálnej politiky vrátane výdavkov financovaných z RRF a iných fondov EÚ. Dočasné núdzové opatrenia boli vzájomne započítané. Rada odporučila, aby členské štáty s nízkym až stredným dlhom uplatňovali alebo zachovali podporné zámery fiškálnej politiky, zatiaľ čo členské štáty s vysokým dlhom by mali uplatňovať obozretnú fiškálnu politiku a využívať RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy. Všetky členské štáty by mali v zmysle odporúčaní zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Aby sa maximalizovala podpora obnovy, no neobmedzili sa pritom budúce fiškálne trajektórie a nevytvorila trvalá záťaž pre verejné financie, mal by sa rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov udržiavať pod kontrolou a v prípade členských štátov s vysokým dlhom by mal zostať tento rast obmedzený.

Všetkým členským štátom bolo odporučené, aby v strednodobom horizonte dosiahli obozretné fiškálne pozície a zabezpečili fiškálnu udržateľnosť a aby zároveň zvýšili investície s cieľom

[1] Ako sa stanovuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne, Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11.

[2] Takmer všetky členské štáty eurozóny predložili svoje návrhy rozpočtových plánov na rok 2022 do 15. októbra 2021, ako sa vyžaduje v nariadení (EÚ) č. 473/2013. Taliansko predložilo svoj plán 20. októbra. Francúzsko predložilo 22. októbra svoj aktualizovaný plán. Stanovisko Komisie vychádza z posúdenia tohto aktualizovaného plánu. Komisia neprijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu predloženého Portugalskom, keďže návrh rozpočtu, z ktorého portugalský plán vychádzal, bol medzičasom zamietnutý národným parlamentom. Komisia vo svojom liste z 15. novembra 2021 vyzvala portugalské orgány, aby včas predložili návrh rozpočtového plánu a hneď, ako vláda predloží portugalskému parlamentu nový návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2022. Návrh by sa mal predložiť aspoň jeden mesiac pred plánovaným prijatím nového návrhu zákona o rozpočte národným parlamentom.

[3] Komisia vo svojom oznámení Rade o aktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu [v Bruseli, 20.3.2020, COM(2020) 123 final] vyjadrila názor, že vzhľadom na očakávaný prudký hospodársky pokles v dôsledku pandémie COVID-19 boli splnené podmienky na aktiváciu všeobecnej únikovej doložky. Ministri financií členských štátov 23. marca 2020 vyjadrili súhlas s posúdením Komisie.

podporiť potenciál rastu. Cieľom týchto odporúčaní bolo tiež zabezpečiť, aby zloženie vnútroštátnej fiškálnej politiky napomáhalo udržateľnú obnovu v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou[4].

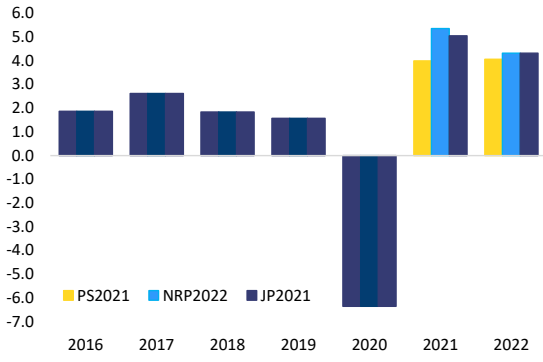
Týmto oznámením sa sleduje dvojaký cieľ. V prvom rade poskytuje celkový obraz rozpočtovej politiky na úrovni eurozóny, pričom vychádza z horizontálneho posúdenia návrhov rozpočtových plánov jednotlivých krajín. Premieta sa doň hodnotenie programov stability jednotlivých krajín, ktoré sa uskutočnilo na jar. Po druhé, poskytuje prehľad návrhov rozpočtových plánov na úrovni jednotlivých krajín a vysvetľuje prístup Komisie k ich posudzovaniu, a to najmä pokiaľ ide o fiškálne opatrenia prijaté na podporu udržateľnej obnovy v Únii po kríze spôsobenej pandémiou COVID-19.

II. Hlavné zistenia o eurozóne

Hospodársky výhľad

S opätovným otváraním ekonomík eurozóny dochádza k stimulovaniu intenzívnej obnovy vo všetkých členských štátoch a odvetviach. Zlepšenie situácie v oblasti zdravia a zmiernenie opatrení na obmedzenie pohybu viedli v druhom štvrťroku 2021 k výraznému oživeniu hospodárskej činnosti v eurozóne, ktorá sa v treťom štvrťroku ďalej zrýchľovala. V prognóze Komisie z jesene 2021 sa očakáva, že rast reálneho HDP dosiahne za celý rok 5,0 % (po kontrakcii o 6,4 % v roku 2020). Hospodárstvo eurozóny dosiahne v štvrťročnom vyjadrení svoju predpandemickú úroveň ku koncu roka, no z hľadiska trendu zostane pod predkrízovou úrovňou, ktorá by sa podľa terajších plánov mala dosiahnuť v roku 2023. Obnovu poháňa oživovanie súkromnej spotreby a investícií. Zvýšenie disponibilného príjmu domácností a pokles miery úspor smerom k historickej úrovni zrýchľuje súkromnú spotrebu, zatiaľ čo priaznivé podmienky financovania podnikového sektora, impulz poskytovaný RRF a intenzívna činnosť v sektore stavebníctva stimulujú rast investícií. Výrazné zrýchlenie vývozu dynamizuje hospodársku činnosť, najmä vo výrobnom odvetví. Neočakáva sa však, že

Graf 2.1 **Eurozóna: rast reálneho HDP, 2016 – 2022 (%)**

Zdroje: Návrhy rozpočtových plánov (NRP) na rok 2022, prognóza Európskej komisie z jesene 2021 (JP)a programy stability (PS) na rok 2021.

[4]V odporúčaniach k aktualizovaným programom stability, ktoré boli prijaté 18. júna 2021, Rada všetkým členským štátom odporučila: „V záujme zabezpečenia udržateľnej a inkluzívnej obnovy venovať osobitnú pozornosť zloženiu verejných financií na strane príjmov aj na strane výdavkov rozpočtu, ako aj kvalite rozpočtových opatrení. Uprednostňovať udržateľné investície podporujúce rast, najmä investície zamerané na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Uprednostňovať fiškálne štrukturálne reformy, ktoré pomôžu zabezpečiť financovanie priorít verejnej politiky a prispejú k dlhodobej udržateľnosti verejných financií, a to prípadne aj posilnením rozsahu pokrytia, primeranosti a udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrany pre všetkých.“

obnova v jednotlivých krajinách a odvetviach bude rovnomerná. Očakáva sa, že dvanásť členských štátov eurozóny sa vráti na predpandemické štvrťročné úrovne produkcie do konca roka 2021, v piatich[5] sa medzera uzavrie v priebehu roka 2022 a v jednom[6] na začiatku roka 2023. Pokiaľ ide o činnosť v jednotlivých odvetviach, z uvoľnenia obmedzení súvisiacich so zdravím v druhom štvrťroku 2021 výrazne profitovali tie odvetvia služieb, v ktorých sa vyžaduje častý kontakt, ale pridaná hodnota v týchto odvetviach zostala značne pod úrovňami spred pandémie. Výrobné odvetvie sa na rozdiel od toho zotavuje rýchlo, no brzdia ho prekážky a narušenia v globálnych dodávateľských reťazcoch, ako je nedostatok surovín a medzičlánkov, najmä polovodičov. Makroekonomické predpovede na rok 2021 sú v NRP celkovo optimickejšie než v prognóze Komisie z jesene 2021, keďže v NRP sa predpokladá súhrnný rast HDP v eurozóne na úrovni 5,4 %[7], zatiaľ čo v prognóze Komisie je to 5 % (graf 2.1 a tabuľka IV.1 prílohy). Očakáva sa, že v roku 2022 bude hospodárska činnosť naďalej rýchlo rásť a dosiahne úroveň 4,3 %. V prognózach súhrnného rastu HDP eurozóny na rok 2022 nie sú žiadne rozdiely. V prognóze Komisie z jesene 2021 aj v NRP sa očakáva výrazne vyšší rast v roku 2021 (na úrovni 5 %, resp. 5,4 %) v porovnaní s programami stability na rok 2021 (kde sa rast odhadoval na 4 %) a mierne vyšší rast v roku 2022.

Neistota aj riziká zostávajú naďalej vysoké a ich tendencia je skôr nepriaznivá, keďže hospodársky výhľad ohrozujú nové a čoraz väčšie prekážky na strane ponuky. Kľúčovým zdrojom neistoty v eurozóne aj mimo nej zostáva vývoj pandémie. Postupné zavádzanie očkovania v eurozóne viedlo k výraznému zníženiu počtu závažných prípadov a úmrtí, čo zas viedlo k menej prísnym vládnym obmedzeniam. V dôsledku toho sa vplyv pandémie na hospodársku činnosť výrazne oslabil. Situácia mimo eurozóny (a mimo EÚ ako takej) sa líši, pričom zavádzanie nových obmedzení pohybu hrozí najmä rýchlo sa rozvíjajúcim krajinám vzhľadom na nízku mieru zaočkovanosti. Narušenia hospodárskej činnosti v týchto regiónoch môžu negatívne zasiahnuť aj hospodárstva eurozóny vzhľadom na globálnu integráciu ich výrobných reťazcov. Pandémia prispieva okrem iného aj k stupňovaniu prekážok na strane ponuky, ktoré brzdia hospodársku činnosť v eurozóne a mohli by mať aj ďalšie negatívne účinky, keby došlo k ich zhoršeniu. Ďalším faktorom, ktorý stojí za rizikom poklesu, je pretrvávajúci inflačný tlak spôsobený vysokými cenami energií a nedostatkom pracovných síl na trhoch práce v niektorých odvetviach.

Fiškálny výhľad

V roku 2022 sa očakáva pokles súhrnného celkového deficitu, čo bude spôsobené najmä ukončením núdzových podporných opatrení a pôsobením automatických stabilizátorov (graf 2.2 a tabuľka IV.2 prílohy). Návrhy rozpočtových plánov poukazujú na súhrnný celkový deficit vo výške 4,1 % HDP v roku 2022, čo je pokles v porovnaní so 7,5 % HDP očakávanými v roku 2021 (čo bol zas nárast oproti 7,2 % HDP v roku 2020). Tieto prognózy deficitu sú mierne vyššie ako v prognóze Komisie z jesene 2021 (7,1 % HDP v roku 2021 a 3,9 % HDP

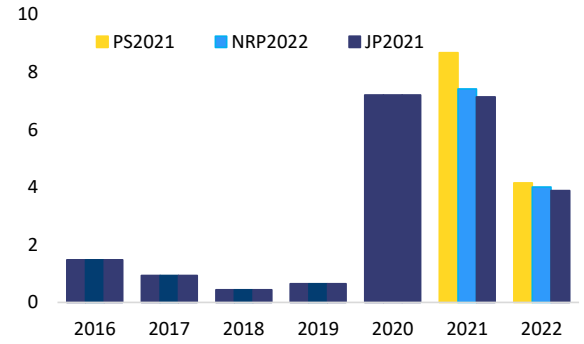
[5] Ide o tieto členské štáty: Nemecko, Grécko, Taliansko a Malta.

[6] Španielsko

[7] Za optimistickejšími prognózami súhrnného rastu HDP na rok 2021 v NRP v porovnaní s prognózou Komisie z jesene 2021 stoja skôr optimistickejšie prognózy niektorých veľkých členských štátov eurozóny než všeobecný trend. Rozdiely v prognózach týchto členských štátoch sú vo všeobecnosti spôsobené načasovaním, keďže NRP sa pripravovali ešte pred zverejnením dodatočných údajov o HDP, ktoré boli začlenené do prognózy Komisie z jesene 2021.

v roku 2022), ale výrazne nižšie v porovnaní s programami stability na rok 2021, v ktorých sa predpokladal

Graf 2.2 **Eurozóna: celkový deficit, 2016 – 2022 (% HDP)**

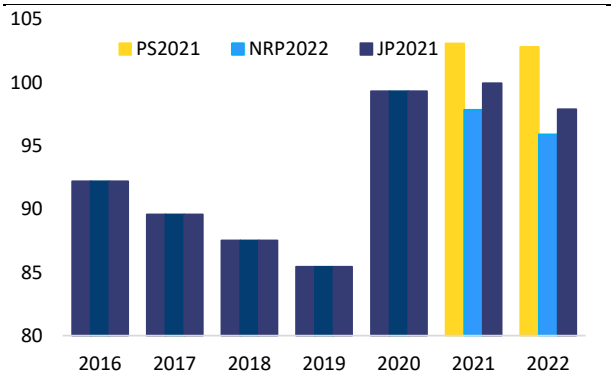

Zdroje: návrhy rozpočtových plánov (NRP) na rok 2021, prognóza Európskej komisie z jesene 2021 (JP)a programy stability (PS) na rok 2021.

súhrnný deficit vo výške 6,8 % HDP v roku 2022 (teda pokles z 8,7 % HDP v roku 2021). Očakávané zlepšenie súhrnného deficitu v roku 2022 je spôsobené najmä ukončením núdzových podporných opatrení a pôsobením automatických stabilizátorov v kontexte pokračujúcej obnovy hospodárstva. Takmer všetky členské štáty eurozóny plánujú v roku 2022 výrazne nižší deficit než v roku 2021. Najväčší pokles, a to o viac ako 4 percentuálne body HDP, plánuje Grécko (na 3,7 % HDP v roku 2022), Lotyšsko (na 4,8 %) a Malta (na 5,6 %). Spolu jedenásť členských štátov plánuje dosiahnuť v roku 2022 deficit nad 3 % HDP.

Predpokladá sa, že súhrnný pomer dlhu k HDP v eurozóne sa v roku 2022 mierne zníži vďaka priaznivému rozdielu medzi úrokovou mierou a rastom (graf 2.3 a tabuľka IV.3 prílohy). V návrhoch rozpočtových plánov sa predpokladá, že pomer dlhu k HDP dosiahne v roku 2021 úroveň 98 % HDP (pôjde o pokles z 99 % v roku 2020) a v roku 2022 opäť klesne na približne 96 %[8]. Táto prognóza je nižšia ako prognóza Komisie z jesene 2021 (100,0 % HDP v roku 2021 a 97,9 % HDP v roku 2022). Primárny deficit bude v roku 2022 celkovo naďalej zaťažovať dynamiku dlhu, ale priaznivý rozdiel medzi úrokovou mierou a rastom by mal pomôcť znížiť pomer dlhu (graf 2.4).

Graf 2.3 **Eurozóna: verejný dlh, 2016 – 2022 (% HDP)**

Zdroje: návrhy rozpočtových plánov (NRP) na rok 2021, prognóza Európskej komisie z jesene 2021 (JP) a programy stability (PS) na rok 2021.

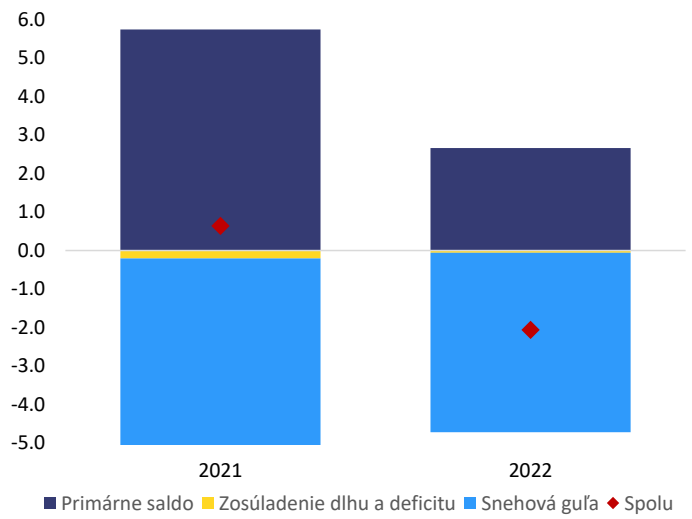
Prognózy dlhu na nadchádzajúce roky sú veľmi neisté. Stochastické simulácie, ktoré uplatňujú široký rozsah makroekonomických otrasov okolo centrálneho scenára, naznačujú, že pomer dlhu k HDP v eurozóne sa bude pravdepodobne pohybovať od 89 % do 107 % HDP v roku 2022 a od 79 % do 112 % HDP v roku 2026 (príloha III). Tento pomer bude v strednodobom horizonte pravdepodobne pomaly klesať, keďže vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 na verejné financie postupne slabne. Podmienené záväzky vyplývajúce z poskytovania verejných záruk na posilnenie hospodárskej činnosti a odvetví obzvlášť zasiahnutých pandémiou by sa celkovo odrazili na verejnom dlhu a deficite, len ak by sa

[8] Zvýšenie pomeru dlhu k HDP v roku 2022 sa predpokladá iba v Belgicku, Estónsku, Lotyšsku a na Malte. Väčšina členských štátov, ktoré mali najvyšší dlhový pomer pred krízou, plánuje v roku 2022 zlepšenie.

vymáhali, čo však neplatí v prípade štandardizovaných záruk[9]. Podmienené záväzky nahromadené počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19 vykazujú medzi jednotlivými členskými štátmi veľké rozdiely.

Štáty (rámček 1). Ak sa úrokové sadzby zvýšia, dlhové pomery sa budú takisto ďalej zvyšovať. Riziká ohrozujúce fiškálnu udržateľnosť zmierňuje na druhej strane viacero faktorov. Medzi ne patrí predĺženie dôb splatnosti dlhu v posledných rokoch[10], stabilné zdroje financovania, historicky nízke náklady na prijaté úvery a pôžičky[11] a iniciatívy EÚ, ako je európsky nástroj dočasnej podpory na zmiernenie rizík nezamestnanosti v núdzovej situácii (SURE) a, čo je dôležitejšie, nástroj Next Generation EU, ktorého súčasťou je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF). Okrem toho veľké podiely verejného dlhu, a to v rozsahu od 15 % do 30 % v prípade väčšiny krajín eurozóny[12], vlastní Európsky systém centrálnych bánk.

Graf 2.4 **Eurozóna: rozčlenenie zmeny dlhového pomeru, 2021 – 2022 (v percentuálnych bodoch HDP)**

Poznámka: Efekt snehovej gule odkazuje na čistý vplyv úrokových sadzieb, inflácie a rastu reálneho HDP (t. j. rozdielu medzi úrokovou mierou a rastom) na dynamiku dlhu.
Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

Rámček 1. Záruky v návrhoch rozpočtových plánov na rok 2022

Členské štáty reagovali na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 tak, že okrem opatrení s priamym vplyvom na rozpočet poskytli hospodárstvu rozsiahlu podporu likvidity, a to najmä vo forme verejných záruk. Vďaka týmto opatreniam sa uľahčilo, aby bankový sektor ďalej poskytoval úvery ekonomike, aby sa priaznivé podmienky financovania účinne preniesli do všetkých odvetví hospodárstva a aby sa dočasné obmedzenia likvidity zmiernili. Niektoré členské štáty vo svojich NRP zdôraznili, že takéto opatrenia sú účinné z hľadiska zachovania dôvery, a teda aj z hľadiska obmedzenia vplyvu krízy na zamestnanosť.

[9] V niektorých prípadoch reagovali vlády na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 tak, že vydali štandardizované záruky; v prípade takýchto záruk sa od začiatku zaznamenáva odhadovaný vplyv na deficit v súlade s pravidlami ESA 2010. Hoci stále panuje veľká neistota, potenciálny vplyv záruk na budúce deficity sa týmto spôsobom zmierňuje. Platilo to najmä v prípade Talianska, kde sa objem záruk v roku 2020 zvýšil najviac: keďže záruky, ktoré boli vydané v roku 2020 v reakcii na krízu spôsobenú ochorením COVID-19, boli prevažne štandardizované, straty spojené s očakávanými budúcimi výzvami na uplatnenie záruky (0,7 % HDP) sa už odrazili v deficite v roku 2020.

[10] Priemerná splatnosť v eurozóne je v súčasnosti 7,9 roka (vypočítaná ako jednoduchý priemer splatností v členských štátoch eurozóny).

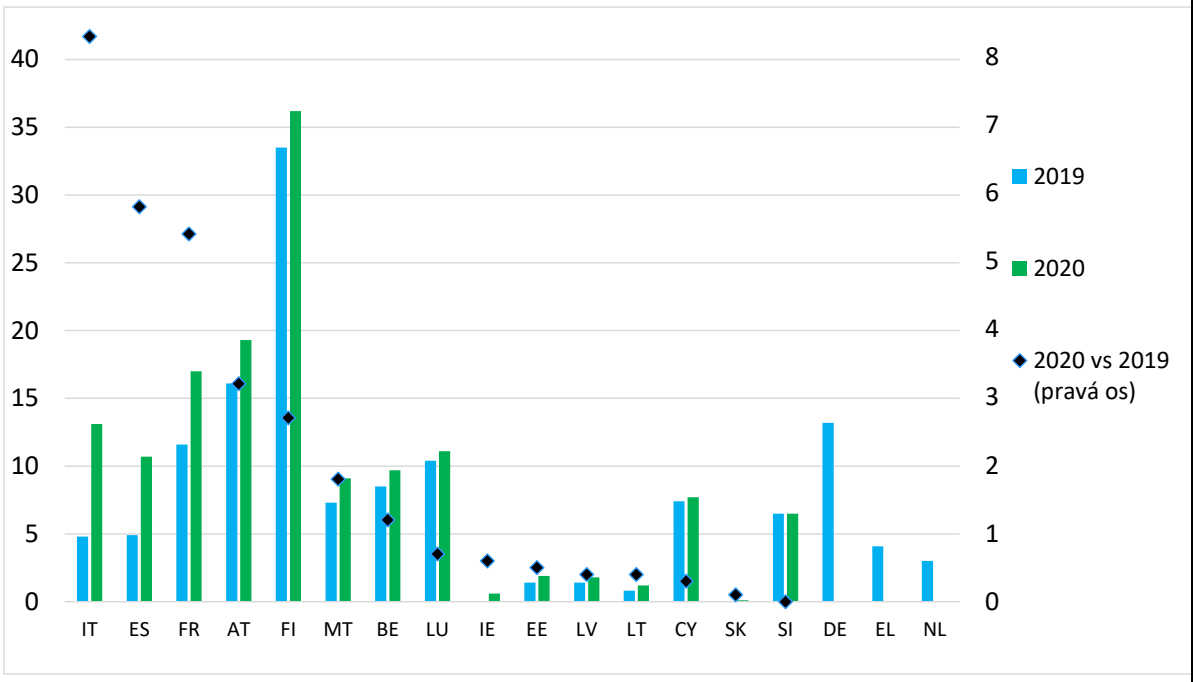
[11] Implicitná úroková miera pre eurozónu ako celok bola v roku 2020 na úrovni 1,5 %.

[12] Údaje za rok 2020, zdroj: Štatistika verejných financií, ECB.

Vzhľadom na uvoľňovanie opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 a následné oživenie sa predpokladá, že uplatnenie verejných záruk súvisiacich s krízou COVID-19 už dosiahlo svoj vrchol, keďže platnosť mnohých záručných schém už uplynula, resp. uplynie ku konca roka 2021. Potvrdzujú to aj informácie uvedené v NRP, v ktorých sa často očakáva, že úroveň podmienených záväzkov začne od roku 2022 klesať, čo odráža aj očakávané oživenie hospodárstva. V informáciách uvedených v NRP sa takisto vyzdvihuje, že v prípade niektorých schém zostalo skutočné čerpanie záruk, ktoré sa odráža v skutočných podmienených záväzkoch vlády, skromné v porovnaní s pôvodne oznámeným maximálnym objemom.

Z existujúcich dôkazov vyplýva, že nárast v stave štátnych záruk zostal vo väčšine prípadov doteraz mierny (pozri graf B1.1) a celkovo bol nižší ako počas veľkej finančnej krízy. Treba poznamenať, že samotný objem záruk, ktoré sa využili, sa nezhoduje s pravdepodobnosťou ich uplatnenia, pretože ho ovplyvňujú iné aspekty, najmä platobná schopnosť podnikov, ktoré profitovali zo záruk.

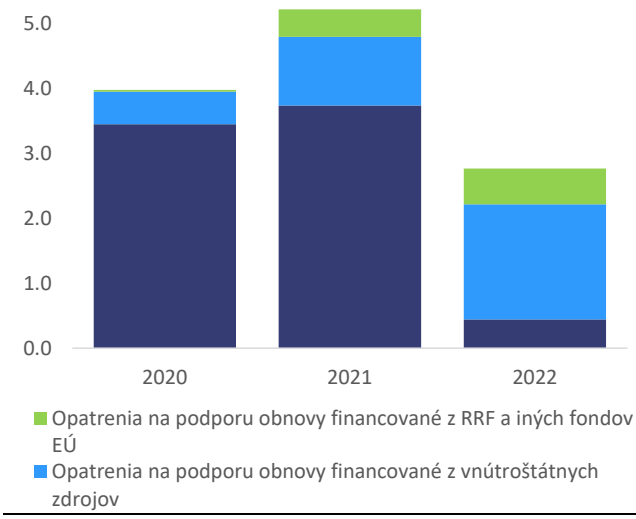
Graf B1.1 Eurozóna: Stav štátnych záruk, 2019 a 2020 (% HDP)

Zdroj: Eurostat (gov_10dd_guar a gov_cl_guar); Údaje za rok 2020 nie sú k dispozícii pre Nemecko, Grécko a Holandsko

Členské štáty zachovali rozsiahle fiškálne opatrenia v reakcii na zhoršujúcu sa pandemickú situáciu začiatkom roka 2021. Podľa odhadov Komisie dosiahli dočasné núdzové opatrenia[13] v roku 2020 úroveň 3,4 % HDP, t. j. približne 85 % celkových diskrečných fiškálnych opatrení prijatých v danom roku (graf 2.5). Odhaduje sa, že ostatné opatrenia všeobecnejšej povahy, ktoré podporujú obnovu (či už dočasné alebo trvalé), ako sú mimoriadne verejné práce alebo zníženie nepriamych daní, dosiahli v roku 2020 úroveň 0,5 % HDP[14]. Náklady na dočasné núdzové opatrenia sa majú v roku 2021 zvýšiť na 3,7 % HDP. Nárast u dočasných núdzových opatrení je spôsobený najmä prijatím nových opatrení alebo ich predĺžením v reakcii na potrebu nových obmedzení hospodárskej činnosti v prvej časti roka. Predpokladá sa, že náklady na opatrenia na podporu obnovy (financované z vnútroštátnych zdrojov aj zo zdrojov EÚ) sa v roku 2021 zvýšia na 1,5 % HDP vrátane opatrení financovaných z prostriedkov EÚ, ktoré zodpovedajú 0,4 % HDP.

Graf 2.5 **Eurozóna: Dočasné núdzové opatrenia a opatrenia na podporu obnovy, 2020 – 2022 (% HDP)**

Poznámka: Graf znázorňuje náklady v roku 2022 na opatrenia, ktoré boli prijaté v roku 2020 a neskôr. Vymedzenie dočasných núdzových opatrení sa uvádza v rámčeku 2. Vymedzenie opatrení na podporu obnovy sa uvádza v poznámke pod čiarou 12.
Zdroje: návrhy rozpočtových plánov na rok 2022 a prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

Podľa prognóz sa majú dočasné núdzové opatrenia v roku 2022 vo väčšine prípadov postupne ukončiť, keďže členské štáty budú smerovať k opatreniam na udržanie obnovy. Podľa prognózy Komisie dočasné núdzové opatrenia v roku 2022 dosiahnu menej ako 0,5 % HDP, zatiaľ čo opatrenia na podporu obnovy dosiahnu 2,3 % HDP. Tieto opatrenia na podporu obnovy by v roku 2022 predstavovali približne 85 % všetkých diskrečných fiškálnych opatrení, čo je opačná situácia oproti situácii v roku 2020. Potvrdzuje sa tým, že dochádza k prechodu na opatrenia na podporu obnovy. Rastúci podiel tejto podpory na obnovu súvisí s opatreniami financovanými zo zdrojov EÚ, najmä z grantov RRF, prostredníctvom ktorých sa v roku 2022 bude financovať 24 % všetkých opatrení na podporu obnovy a ich objem dosiahne 0,5 % HDP. Niektoré núdzové opatrenia sa však môžu v prípade zhoršenia pandemickej situácie predĺžiť.

[13] Dôvodom rozlišovania núdzových opatrení je to, že primeranosť ich zavedenia by sa nemala posudzovať podľa stavu hospodárstva, ale podľa stavu verejného zdravia a obmedzení, ktoré si vyžaduje. Vymedzenie dočasných núdzových opatrení sa uvádza v rámčeku 2.

[14] Opatrenia na podporu obnovy sú fiškálne opatrenia zavedené od marca 2020 s cieľom zabezpečiť udržateľnú obnovu po pandémii COVID-19. Tieto opatrenia môžu byť buď dočasné, alebo trvalé; niektoré sa môžu financovať grantmi z RRF. Ak tieto opatrenia ovplyvňujú rozpočtové saldo po roku 2022, považujú sa za trvalé. Tieto opatrenia môžu mať podobu verejných investícií, kapitálových transferov, bežných výdavkov alebo príjmových opatrení (daňových znížení). Pokiaľ ide o zloženie opatrení fiškálnej podpory, členské štáty by sa mali riadiť odporúčaním Rady z 18. júna s cieľom zabezpečiť udržateľnú a trvalú obnovu.

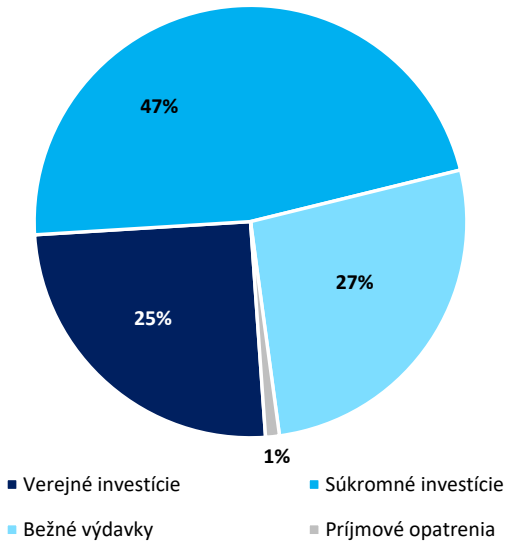
Členské štáty môžu okrem toho prijať alebo predĺžiť opatrenia na boj proti hospodárskym a sociálnym dôsledkom nedávneho prudkého zvýšenia cien energie.

Trendy vo výdavkoch financovaných z RRF

V prognóze Komisie z jesene 2021 aj v návrhoch rozpočtových plánov na rok 2022 sa plánuje prednostné čerpanie grantov RRF (nenávratnej finančnej podpory), pričom väčšina grantov je zacielená na financovanie súkromných a verejných investícií[15].

RRF poskytuje finančnú podporu členským štátom na investície a reformy prostredníctvom grantov, ako aj úverov. V tomto oddiele sa skúmajú len trendy týkajúce sa grantov RRF, keďže ide o rozpočtové položky „nad čiarou“. Naopak, úvery RRF sú finančné položky „pod čiarou“, ktoré sú podobné iným úverom, ktoré štát prijal na medzinárodných finančných trhoch na svoje samofinancovanie[16]. Na základe prognózy Komisie z jesene 2021 je súhrnný profil čerpania grantov RRF prednostný, keďže 42 % celkovej sumy grantov RRF pridelených členským štátom eurozóny sa minie do konca roka 2022, dokým sa neprijme rozhodnutie o vyplatení po splnení míľnikov a cieľov, a približne 67 % do konca roka 2023. Výdavky financované z RRF sa ako podiel HDP odhadujú v roku 2022 na viac ako 0,5 % HDP a ako 0,5 % HDP v roku 2023. Podobný profil čerpania vyplýva z NRP, podľa ktorých sa približne 44 % celkovej sumy grantov RRF pridelených členským štátom eurozóny minie do konca roka 2022, dokým sa neprijme rozhodnutie o vyplatení po splnení míľnikov a cieľov, a približne 65 % do konca roka 2023. Vyplácanie prostriedkov členským štátom z RRF sa začalo po schválení prvých plánov obnovy a odolnosti

Graf 2.6 **Výdavky financované prostredníctvom grantov RRF, 2020 – 2022 (% celkových nákladov)**

Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

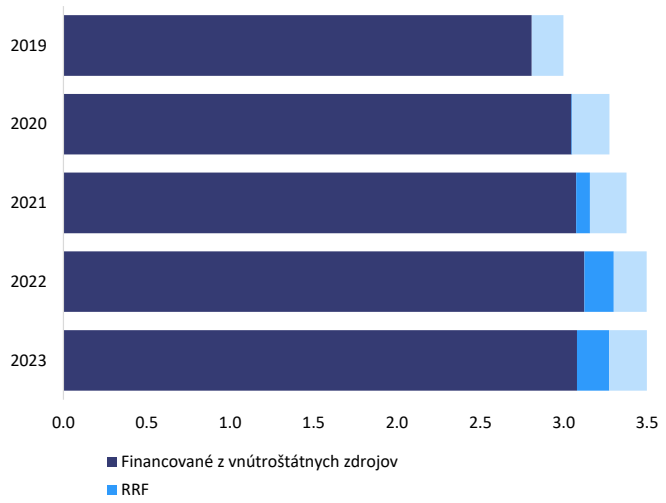
[15] V tomto oznámení, ako aj v stanoviskách k NRP sa používa definícia investícií v zmysle národných účtov, zatiaľ čo v RRF sa používa širší pojem investícií. V nariadení o RRF sa investície vymedzujú ako tvorba kapitálu v oblastiach, ako je fixný kapitál, ľudský kapitál a prírodný kapitál. To by zahŕňalo napríklad aj nehmotné aktíva, ako sú údaje, duševné vlastníctvo a zručnosti. Fixný kapitál je vo všeobecnosti ekvivalentom pojmu „tvorba hrubého fixného kapitálu“ používaného v národných účtoch (napr. infraštruktúra, budovy, ale aj niektoré nehmotné aktíva, ako je výskum a vývoj, patenty alebo softvér). Ľudský kapitál sa akumuluje prostredníctvom výdavkov na zdravotníctvo, sociálnu ochranu, vzdelávanie, odbornú prípravu a získavanie zručností atď. Prírodný kapitál sa posilňuje činnosťami zameranými na zvýšenie podielu obnoviteľných prírodných zdrojov, ochranu alebo obnovu životného prostredia (napr. zníženie emisií, obnovu pôdy, opätovné zalesňovanie), alebo zmierňovanie zmeny klímy/prispôsobovanie sa zmene klímy.

[16] Na rozdiel od výdavkov financovaných prostredníctvom úverov RRF sú výdavky financované z grantov RRF kompenzované zodpovedajúcimi príjmami, a preto nie sú priamo viditeľné v salde verejných financií.

v lete 2021 vo forme predbežného financovania (doteraz vo výške viac ako 34 miliárd EUR v grantoch RRF). Odhaduje sa, že členské štáty eurozóny minuli v roku 2021 približne 17 % celkových grantov RRF, čo zodpovedá približne 0,4 % HDP eurozóny. Na základe prognózy Komisie z jesene 2021 by sa približne 72 % grantov RRF v období 2020 – 2022 použilo na podporu verejných aj súkromných investícií (približne 47 % by podporilo súkromné investície prostredníctvom kapitálových transferov, zatiaľ čo približne 25 % by financovalo verejné investície prostredníctvom tvorby hrubého fixného kapitálu). Zvyšok grantov RRF by sa použil na bežné výdavky (približne 27 %) a zníženie daní (približne 1 %), ktoré by členské štáty využívali na financovanie iných opatrení na podporu obnovy, zlepšenie odolnosti a podporovanie zelenej a digitálnej transformácie. Podobné trendy vyplývajú aj z NRP členských štátov: Približne 74 % grantov RRF v období 2020 – 2022 sa nasmeruje na investičné výdavky, pričom sa takmer rovnako rozdelia medzi verejné investície (približne 38 %) a súkromné investície (približne 36 %). Očakáva sa, že zvyšok grantov sa vyčlení prevažne na bežné výdavky (približne 25 %) a zníženie daní (približne 1 %), ktoré členské štáty použijú na financovanie iných opatrení na podporu obnovy, zlepšenie odolnosti a podporovanie zelenej a digitálnej transformácie.

Predpokladané zvýšenie podielu verejných investícií na HDP bude stimulované tak finančnými zdrojmi EÚ, ako aj vnútroštátnymi finančnými zdrojmi. V prognóze Komisie z jesene 2021 sa predpokladá, že v dôsledku vyššej miery financovania zo zdrojov EÚ a vnútroštátnych zdrojov sa zvýši súhrnný pomer verejných investícií k HDP v eurozóne z 2,8 % v roku 2019 na približne 3,2 % v roku 2022. Značnú časť zvýšeného financovania zo zdrojov EÚ tvorí využívanie grantov RRF. Zároveň sa predpokladá, že vnútroštátne financované investície sa v roku 2022 vo všeobecnosti zachovajú, keďže sa očakáva, že všetky členské štáty udržia podiel vnútroštátne financovaných investícií na HDP aspoň na podobnej úrovni ako v roku 2021.

Graf 2.7 **Verejné investície v eurozóne, 2019 – 2023 (% HDP)**

Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

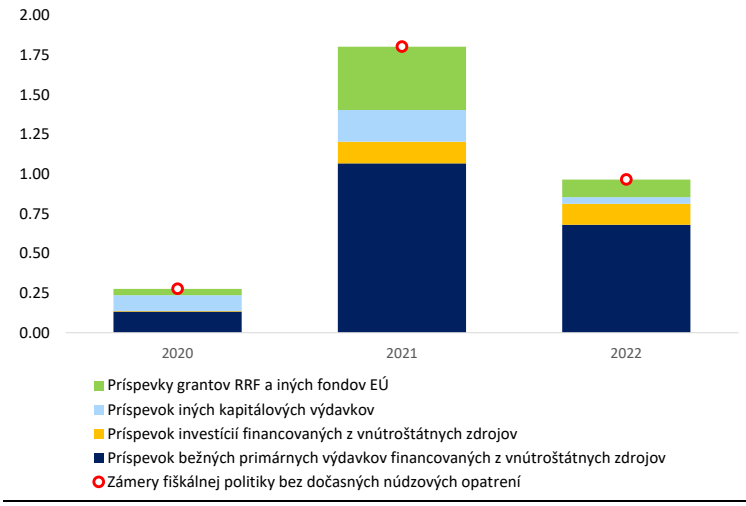
Posúdenie zámerov fiškálnej politiky eurozóny

Ukazovateľ zámerov fiškálnej politiky na roky 2020 – 2022 bol upravený tak, aby zohľadňoval osobitné okolnosti spôsobené pandémiou. Do zámerov fiškálnej politiky sa premieta krátkodobý impulz, ktorý vysiela diskrečná fiškálna politika hospodárstvu. V súlade

s prístupom použitým na jar[17] sa zámery fiškálnej politiky vypočítavajú v tomto oznámení na základe ročného nárastu čistých výdavkov oproti 10-ročnému potenciálnemu rastu (podrobnejšie informácie sú uvedené v rámčeku: Ukazovatele použité pri posúdení návrhov rozpočtových plánov na rok 2022 v štatistickej prílohe). Na základe odporúčaní Rady k programom stability na rok 2021 bol súhrn čistých výdavkov, ktorý bol použitý na výpočet celkových zámerov fiškálnej politiky, upravený tak, aby zahŕňal výdavky financované prostredníctvom grantov RRF a iných fondov EÚ a aby nezahŕňal dočasné núdzové opatrenia súvisiace s krízou spôsobenou ochorením COVID-19 (v rámčeku 2 sa uvádza podrobný prehľad týchto zmien). Okrem príspevku výdavkov financovaných zo zdrojov EÚ sa v tomto oznámení stanovujú aj príspevky k celkovým zámerom fiškálnej politiky rôznych výdavkových agregátov financovaných z vnútroštátnych zdrojov: i) investície; ii) ostatné kapitálové výdavky a iii) bežné primárne výdavky (bez diskrečných príjmových opatrení).

Súhrnné zámery fiškálnej politiky eurozóny zostanú v roku 2021 expanzívne. Odhaduje sa, že zámery fiškálnej politiky boli v roku 2020 mierne expanzívne (¼ % HDP)[18], keďže obmedzenie pohybu potrebné na obmedzenie šírenia pandémie ovplyvnilo schopnosť vlád míňať na bežné činnosti. Predpokladá sa, že v roku 2021 dôjde k značnej fiškálnej expanzii na úrovni 1¾ % HDP, a to najmä vďaka čistým bežným primárnym výdavkom financovaným z vnútroštátnych zdrojov, ktoré by mali poskytnúť expanzívny príspevok vo výške o niečo viac ako 1 % HDP. Očakáva sa, že ďalšie pozitívne príspevky budú pochádzať z verejných investícií a iných kapitálových výdavkov financovaných z vnútroštátneho

Graf 2.8 **Eurozóna: zámery fiškálnej politiky, 2020 – 2022 (% HDP)**

Poznámka: Graf znázorňuje diskrečný fiškálny impulz upravený tak, aby zohľadňoval osobitné okolnosti spôsobené pandémiou COVID-19.
Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

[17] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke: „Koordinácia hospodárskych politík v roku 2021: prekonanie pandémie COVID-19, podpora obnovy a modernizácia nášho hospodárstva“, 2. jún 2021. Pozri aj: com-2021-500_en.pdf (europa.eu)

[18] Pandémia COVID-19 prináša osobitné výzvy pri posudzovaní základnej fiškálnej pozície, keďže treba v neposlednom rade zohľadniť postupné ukončenie dočasných núdzových opatrení. Najmä vykonávanie a následné postupné ukončenie rozsiahlych dočasných núdzových opatrení v roku 2022 skomplikuje výklad základného fiškálneho vývoja. Postupné ukončenie týchto opatrení by sa nemalo považovať za reštriktívnu fiškálnu politiku, keď sa hospodárska činnosť a odpracované hodiny vrátia na bežnú úroveň. Ak sa vylúčia z analýzy, pomôže to vyhnúť sa zavádzajúcim záverom o vývoji podpory dopytu od začiatku pandémie. Na účely konzistentnosti a porovnateľnosti bol ukazovateľ zámerov fiškálnej politiky upravený aj za rok 2020 tak, že sa vylúčili dočasné núdzové opatrenia prijaté v reakcii na krízu COVID-19. Keďže sa v roku 2020 väčšina fiškálneho impulzu poskytla prostredníctvom týchto dočasných núdzových opatrení, upravená metrika použitá v tejto poznámke poukazuje len na mierne expanzívne zámery fiškálnej politiky za rok 2020. Keby sa dočasné núdzové opatrenia zahrnuli, zámery fiškálnej politiky eurozóny by viedli k expanzii o 3,75 % v roku 2020 a 2,0 % v roku 2021 a ku kontrakcii o 2,0 % v roku 2022.

rozpočtu aj rozpočtu EÚ. Značný expanzívny príspevok z rozpočtu EÚ vo výške takmer 0,5 % HDP odráža najmä plnenie plánov obnovy a odolnosti členskými štátmi.

Podľa prognóz zostane fiškálna politika v eurozóne v roku 2022 aj naďalej podporná, aby sa udržala obnova. So zrýchľovaním hospodárskeho oživenia sa očakáva, že členské štáty eurozóny preorientujú svoje politiky z dočasných núdzových opatrení (ktoré majú z veľkej časti uplynúť v roku 2022) na opatrenia na podporu obnovy, ktoré sú potrebné na zníženie strát produkcie a podporu zelenej a digitálnej transformácie našich hospodárstiev. Na základe prognózy Komisie z jesene 2021, ktorá zahŕňa NRP na rok 2022, sa v roku 2022 očakáva ďalšia fiškálna expanzia vo výške takmer 1 % HDP.

Výdavky financované zo zdrojov EÚ a kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2022 naďalej podporovať obnovu a potenciálny rast, pričom celkové dodatočné výdavky budú predstavovať 0,25 % HDP (výdavky financované zo zdrojov EÚ predstavujú 0,1 % HDP). Keďže vykonávanie národných plánov obnovy a odolnosti sa zrýchľuje, predpokladá sa, že výdavky financované zo zdrojov EÚ sa budú v roku 2022 ďalej zvyšovať, čo prispeje k expanzívnym zámerom fiškálnej politiky. Očakáva sa, že v budúcom roku sa budú ďalej zvyšovať aj investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Očakávaná fiškálna podpora na financovanie verejných a súkromných investícií bude mať pozitívny vplyv na potenciálny rast, a tým aj na fiškálnu udržateľnosť.

Veľká časť fiškálnej podpory je v roku 2022 zacielená na vyššie bežné výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov alebo nižšie daňové príjmy (0,75 % HDP). V niektorých prípadoch tieto prognózy naznačujú značný vplyv na základnú fiškálnu pozíciu, a to aj v niektorých vysoko zadlžených členských štátoch.

Hoci sú súhrnné zámery fiškálnej politiky eurozóny v roku 2022 podporné, ich zloženie by sa mohlo zlepšiť. V odporúčaniach pre jednotlivé krajiny na rok 2021 sa členským štátom odporučilo, aby uplatnili rôzne druhy fiškálnych stratégií na základe úrovne svojho verejného dlhu. Členské štáty s nízkym dlhom by mali uplatňovať podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu, ktorý poskytuje RRF. Členské štáty s vysokým dlhom by mali využívať RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy a uplatňovať popritom obozretnú fiškálnu politiku. Členské štáty by mali zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň by sa mal udržiavať pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov a v prípade členských štátov s vysokým dlhom by mal tento rast zostať obmedzený. Ako sa uvádza v oddiele III, všetky členské štáty dodržiavajú odporúčania využívať RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy a všetky členské štáty zachovávajú, resp. vo všeobecnosti zachovávajú svoje investície financované z vnútroštátnych zdrojov. V roku 2022 sa však vo viacerých členských štátoch očakáva ďalšie zvýšenie bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov nad rámec potenciálneho rastu, a to aj v niektorých členských štátoch s vysokým rizikom udržateľnosti dlhu. Tento predpokladaný nárast bežných výdavkov nad rámec potenciálneho rastu sleduje podobný trend v rokoch 2020 a 2021, čo naznačuje rastúcu váhu trvalých bežných výdavkov alebo nefinancovaného zníženia daní. Štruktúra zámerov fiškálnej politiky za rok 2022 by sa preto mohla zlepšiť, ak by sa fiškálna podpora v čo najväčšej možnej miere preorientovala na investície. Tieto prvky by podporili investície a viedli k zlepšeniu strednodobej fiškálnej udržateľnosti. Okrem toho obmedzenie rastu bežných výdavkov pomôže členským štátom s vysokým dlhom uplatňovať obozretnú fiškálnu politiku v súlade s odporúčaniami Rady.

Rámček 2. Ukazovatele zámerov fiškálnej politiky použité počas pandémie COVID-19

Zámery fiškálnej politiky tradične poukazujú na krátkodobý vplyv diskrečnej fiškálnej politiky na hospodárstvo a vymedzujú sa ako miera medziročnej zmeny rozpočtovej pozície verejnej správy. Vzhľadom na výnimočné okolnosti vyvolané pandémiou COVID-19, značné presuny z rozpočtu EÚ (ako sú presuny z RRF alebo iných grantov EÚ) a značnú neistotu súvisiacu s odhadmi produkčnej medzery sa však konvenčné ukazovatele, ako je zmena štrukturálneho rozpočtového salda alebo „referenčná hodnota pre výdavky“, nepovažujú za vhodné na meranie zámerov fiškálnej politiky v súčasnom kontexte.

Ide najmä o to, že zmena štrukturálneho rozpočtového salda nezachytáva dodatočný fiškálny impulz, ktorý poskytuje EÚ, keďže súvisiace vnútroštátne výdavky sú presne kompenzované zodpovedajúcimi príjmami z EÚ. Hospodárstvo preto môže pociťovať významný impulz zo strany EÚ bez toho, aby to bolo viditeľné na celkovom alebo štrukturálnom rozpočtovom salde. Podobne ani „referenčná hodnota pre výdavky“ nezahŕňa vplyv výdavkov financovaných zo zdrojov EÚ, a nezachytáva preto ani celkové zámery fiškálnej politiky.

Okrem toho od roku 2020 saldá verejných financií výrazne ovplyvnilo aj zavedenie a následné postupné ukončenie dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou. Takéto opatrenia sú vo všeobecnosti zamerané na podporu systémov zdravotnej starostlivosti a kompenzáciu pracovníkov a podnikov za straty príjmov spôsobené pandémiou. Svojou povahou sú dočasné, keďže ich platnosť uplynie v roku 2023 alebo skôr, ale ich vplyv závisí od vývoja zdravotnej situácie. Hoci boli tieto opatrenia v počiatočnej fáze krízy užitočné, je pravdepodobné, že keď núdzová situácia v oblasti verejného zdravotníctva postupne pominie, budú z hľadiska podpory obnovy menej účinné.

Z týchto dôvodov Komisia používa ukazovateľ zámerov fiškálnej politiky, ktorý je založený na zmene primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení) oproti 10-ročnej priemernej miere rastu potenciálneho HDP. Súhrn výdavkov zahŕňa vnútroštátne financované výdavky, ako aj výdavky financované z RRF a iných grantov EÚ, a teda meria impulz zo štátneho rozpočtu aj z EÚ. Zároveň sa vzhľadom na výnimočné okolnosti spôsobené pandémiou COVID-19 vylučuje vplyv dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou. Rozdiel medzi zmenou čistých primárnych výdavkov (ako sa vymedzuje vyššie) oproti 10-ročnému priemernému rastu potenciálneho HDP sa potom môže interpretovať ako meradlo celkových zámerov fiškálnej politiky.

V súlade s odporúčaniami Rady z 2. júna 2021 sa v posúdení Komisie venuje osobitná pozornosť aj vývoju čiastkových zložiek celkových zámerov fiškálnej politiky, najmä výdavkom financovaným z grantov RRF a iných fondov EÚ, vnútroštátne financovaným investíciám a primárnym bežným výdavkom financovaným z vnútroštátnych zdrojov.

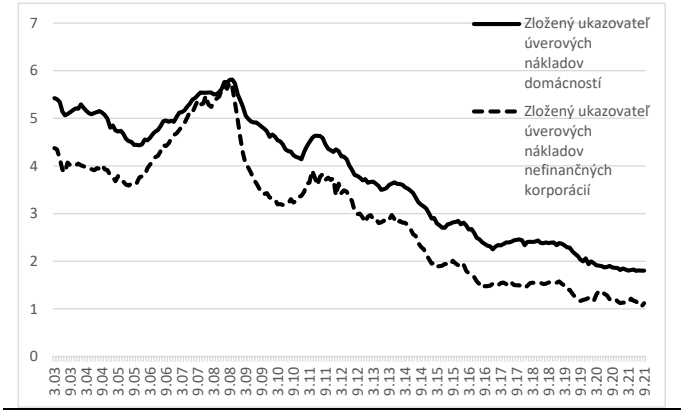
Nastavenie menovej politiky

Akomodačné nastavenie menovej politiky ECB od začiatku pandémie prispelo k zachovaniu priaznivých podmienok financovania v celej eurozóne. Zatiaľ čo dlhodobé trhové úrokové miery sa od septembra zvýšili, zložené ukazovatele úverových nákladov (CCCI)[19] firiem a domácností eurozóny zostali doteraz na historicky nízkej úrovni (graf 2.9).

[19] Zložený ukazovateľ úverových nákladov (CCCI) je syntetickým meradlom nákladov na externé financovanie podnikového sektora a domácností eurozóny. CCCI nefinančných korporácií zahŕňa náklady na úvery poskytované bankami aj finančnými trhmi (t. j. prostredníctvom dlhopisov). CCCI domácností zahŕňa náklady na

Vďaka zachovaniu priaznivých podmienok financovania prispeli opatrenia menovej politiky ECB[20] aj k účinnejšiemu prenosu fiškálnych impulzov do celého hospodárstva eurozóny počas pandémie. Podporné zámery fiškálnej politiky zároveň podporili transmisiu menovej politiky ECB. Táto silná doplnkovosť medzi fiškálnou a menovou politikou v eurozóne vytvorila priestor na to, aby obe politiky fungovali súbežne a účinne zmiernili hospodárske škody spôsobené pandémiou. V budúcnosti by mali podmienky financovania zostať priaznivé, pričom trhové forwardové sadzby naznačujú len veľmi postupné zvyšovanie krátkodobých aj dlhodobých úrokových mier v roku 2022. Na svojom poslednom októbrovom zasadnutí venovanom monetárnej politike Rada guvernérov ECB dospela k záveru, že jej súčasné opatrenia menovej politiky zostávajú naďalej veľmi dôležité, keďže napomáhajú prechod hospodárstva k udržateľnej obnove a v konečnom dôsledku znižujú infláciu v strednodobom horizonte na jej 2 % cieľovú úroveň. Rada guvernérov ECB tiež skonštatovala, že menovú politiku by mala naďalej dopĺňať cielená a koordinovaná fiškálna podpora.

Graf 2.9 **Zložené ukazovatele úverových nákladov (CCCIS) nefinančných korporácií a domácností v eurozóne**

Zdroj: ECB, Bloomberg, Datastream, výpočty GR ECFIN.

tri druhy bankových úverov poskytnutých domácnostiam, t. j. na spotrebu, kúpu nehnuteľností na bývanie a iné účely.

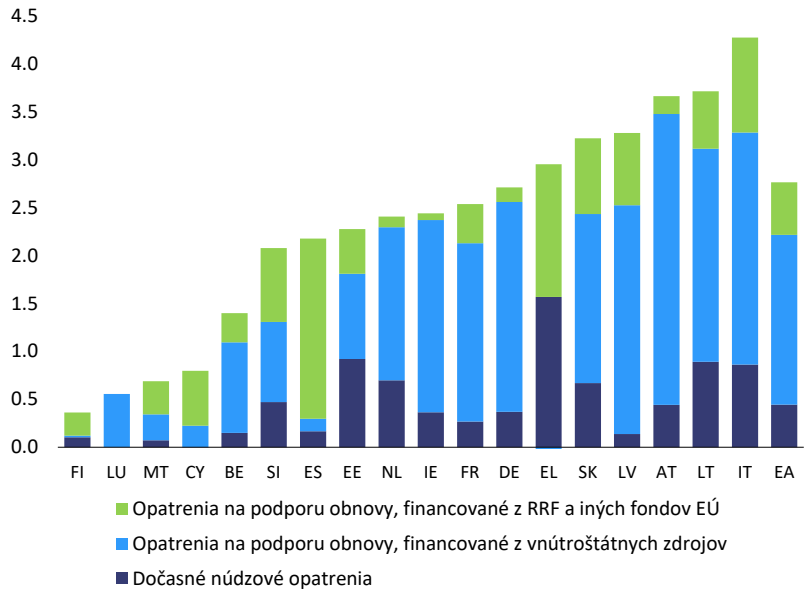
[20] ECB zaviedla celý rad zmierňujúcich opatrení menovej politiky s cieľom zmierniť nepriaznivé hospodárske účinky pandémie COVID-19. Tieto opatrenia pozostávali z rozsiahlych dodatočných nákupov aktív v rámci programu nákupu aktív, a najmä v rámci núdzového pandemického programu nákupu, z poskytovania rozsiahlej likvidity bankám eurozóny za veľmi priaznivých podmienok, najmä prostredníctvom tretej série cielených dlhodobejších refinančných operácií (TLTRO III), a zo zmiernenia požiadaviek na kolaterál v rámci jej operácií poskytovania likvidity s bankami eurozóny.

III. Prehľad návrhov rozpočtových plánov

Fiškálna reakcia na pandémiu COVID-19 v jednotlivých členských štátoch: od núdzovej situácie k obnove

Očakáva sa, že väčšina krajín postupne ukončí dočasné núdzové opatrenia a bude smerovať k podpore obnovy v roku 2022 (graf 3.1). Očakáva sa, že náklady na opatrenia na podporu obnovy, ktoré sú čiastočne financované z RRF a iných fondov EÚ, v roku 2022 prekročia 3 % HDP v Taliansku, Lotyšsku a Rakúsku a v ďalších siedmich členských štátoch budú vyššie ako 2 %. Od štyroch členských štátov sa očakáva, že z fondov EÚ budú financovať podporné opatrenia na obnovu zodpovedajúce aspoň 1 % HDP. Najvyššie náklady na dočasné núdzové opatrenia v roku 2022 sa predpokladajú v Estónsku, Holandsku, Grécku, na Slovensku, v Litve a Taliansku. Zrušenie posledných dočasných núdzových opatrení sa očakáva v roku 2023.

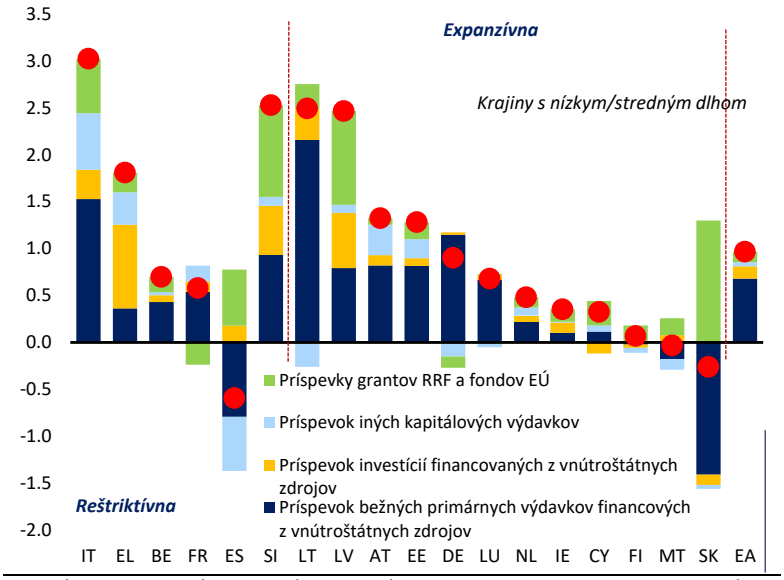
Graf 3.1 **Dočasné núdzové opatrenia a opatrenia na podporu obnovy, 2022 (% HDP)**

Poznámka: Graf znázorňuje náklady v roku 2022 na opatrenia prijaté v roku 2020 a neskôr. Vymedzenie dočasných núdzových opatrení sa uvádza v rámčeku 2. Vymedzenie opatrení na podporu obnovy sa uvádza v poznámke pod čiarou 12.
Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

Očakáva sa, že zámery fiškálnej politiky zostanú v roku 2022 podporné takmer vo všetkých členských štátoch (graf 3.2). Podľa prognózy Komisie z jesene 2021 sa predpokladá, že fiškálne zámery 17 členských štátov budú neutrálne alebo podporné a v niektorých prípadoch dosiahnu vysokú úroveň s expanziou o 1 % HDP alebo viac. Ako sa

Graf 3.2 **Zámery fiškálnej politiky členských štátov eurozóny v roku 2022 (% HDP)**

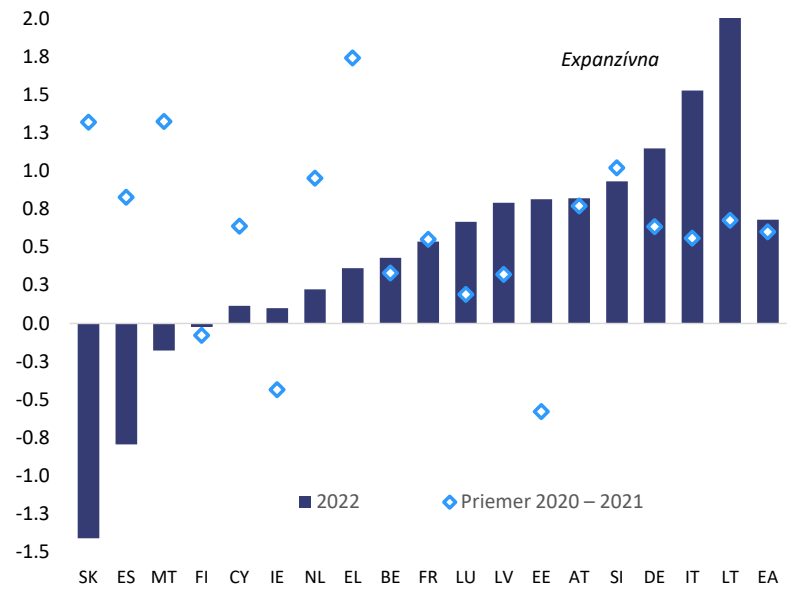

Poznámka: Graf znázorňuje zámery fiškálnej politiky a jej zložiek bez dočasných núdzových opatrení prijatých v súvislosti s pandémiou COVID-19 len na základe prognózy Komisie, keďže údaje NRP o dočasných núdzových opatreniach v súvislosti s pandémiou COVID-19 nie sú k dispozícii.
Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

uvádza v odporúčaniach, ktoré boli adresované členským štátom na jar, predpokladá sa, že veľká väčšina štátov s nízkym až stredným dlhom bude v roku 2022 presadzovať podporné zámery fiškálnej politiky. Jedinou výnimkou je Slovensko, v prípade ktorého sa na pozadí stabilného rastu produkcie v roku 2022 predpokladá kontrakcia o 0,3 % HDP. V prípade Malty sa predpokladajú neutrálne zámery, ktoré odrážajú najmä veľmi vysoký odhadovaný potenciálny rast. Väčšina členských štátov s vysokým dlhom plánuje fiškálnu expanziu (Belgicko, Grécko, Francúzsko a Taliansko). Členským štátom s vysokým dlhom bolo odporučené využívať RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy a uplatňovať popritom obozretnú fiškálnu politiku.

V niekoľkých krajinách sú plánované podporné zámery fiškálnej politiky odrazom vyšších bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov alebo zníženia daní , zatiaľ čo približne v tretine krajín sa do nich premietli vyššie investície (graf 3.2). Vo väčšine členských štátov sa predpokladá, že rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) v roku 2022 prekročí mieru strednodobého potenciálneho rastu, čo naznačuje pozitívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky (v rámčeku 2 je podrobný prehľad metriky zámerov fiškálnej politiky). Rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov má byť v skutočnosti hlavnou hnacou silou podporných zámerov fiškálnej politiky v desiatich členských štátoch. Očakáva sa, že bežné výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky len v Španielsku, na Malte a na Slovensku, keďže po výraznom zvýšení bežných výdavkov, ktoré nemajú dočasný charakter, zaznamenanom v rokoch 2020 – 2021 má dôjsť k ich spomaleniu (graf 3.3). V Grécku, Írsku, Lotyšsku a Slovinsku sa očakáva, že podporné zámery fiškálnej politiky budú v roku 2022 poháňané investíciami financovanými z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ (graf 3.2).

Graf 3.3 **Rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov, priemer za roky 2020 – 2021 a 2022 (% HDP; nad rámec strednodobého potenciálneho rastu)**

Poznámka: Tento súhrn výdavkov je definovaný v primárnom vyjadrení a bez diskrečných príjmov. Dočasné núdzové opatrenia nie sú zahrnuté.
Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

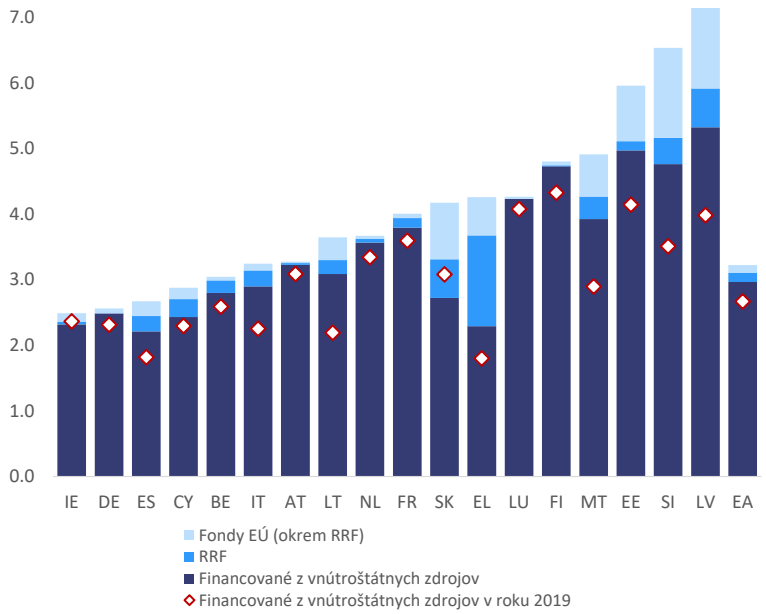
Rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov prekračuje strednodobú potenciálnu mieru rastu v roku 2022 vo všetkých členských štátoch s výnimkou Španielska, Malty a Slovenska (graf 3.3). V Taliansku predstavuje vplyv zvýšenia bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov na východiskovú fiškálnu pozíciu 1,5 % HDP. Taliansku, ktoré má vysoký dlh, bolo odporučené obmedziť rast

bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov a využívať RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy pri súčasnom uplatňovaní obozretnej fiškálnej politiky. Vplyv zvýšenia bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov na základnú fiškálnu pozíciu predstavuje v Lotyšsku 0,8 % HDP a v Litve 2,2 % HDP. Lotyšsko aj Litva s nízkou až strednou úrovňou dlhu dostali odporúčanie udržať rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov pod kontrolou.

Očakáva sa, že všetky členské štáty si v roku 2022 zachovajú alebo vo všeobecnosti zachovajú svoje investičné výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov (graf 3.4). Na základe prognózy Komisie z jesene 2021 rast investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov presahuje potenciálny rast v Belgicku, Estónsku, Írsku, Grécku, Španielsku, vo Francúzsku, v Taliansku, Litve, Lotyšsku, na Malte a v Holandsku.

Rakúsko a Slovinsko prispievajú k podporným zámerom fiškálnej politiky. Rast investícií je vo všeobecnosti v súlade s potenciálnym rastom v Nemecku, Luxembursku, vo Fínsku, na Cypre a na Slovensku, kde investície financované z vnútroštátnych zdrojov zostávajú vo všeobecnosti stabilné.

Graf 3.4 **Verejné investície, 2019 – 2022 (% HDP)**

Poznámka: Holandsko, ktoré nepredložilo plán obnovy a odolnosti, nezahrnulo do svojho návrhu rozpočtového plánu žiadne prognózy RRF. [V prípade Holandska sa v prognóze Komisie z jesene 2021 predpokladalo, že plán obnovy a odolnosti sa predloží v roku 2022 a sumy RRF sa lineárne extrapolujú.]

Zdroj: prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

Výdavky financované z RRF

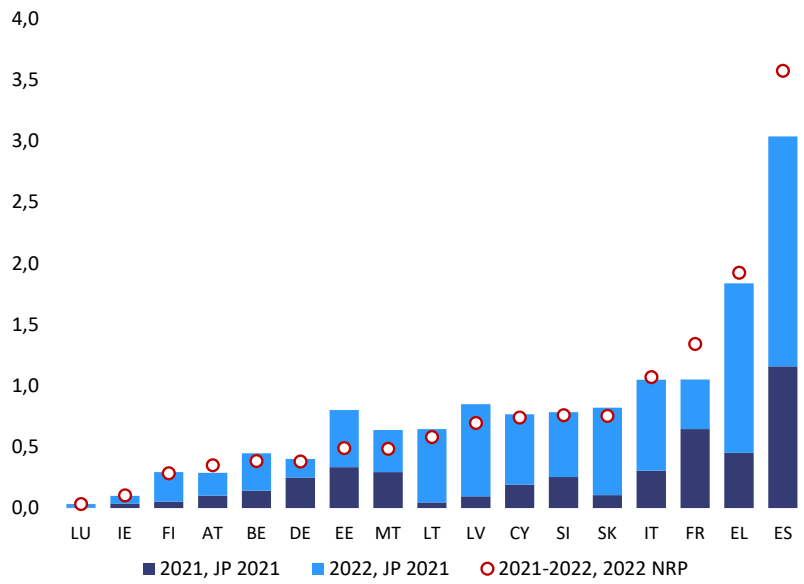
Väčšina členských štátov uviedla vo svojich NRP na rok 2022 opatrenia financované z RRF[21]. Mnohé členské štáty uviedli navyše opatrenia financované z RRF aj po roku 2022, hoci to bolo nepovinné. Írsko a Litva neinformovali o rozdelení celkových kapitálových výdavkov financovaných z RRF. Okrem toho Holandsko, ktoré nepredložilo plán obnovy a odolnosti, nezahrnulo do svojho NRP žiadny vplyv RRF.

[21] Celkovo sa úplnosť podávaných správ v porovnaní s programami stability a konvergenčnými programami na rok 2021 zlepšila. Niektoré členské štáty však majú pri podávaní správ aj naďalej niekoľko problémov, napríklad nesprávne uplatňujú účtovné pravidlá na transakcie súvisiace s RRF alebo súčet zložiek nezodpovedá celkovým uvedeným sumám.

Profil grantov z RRF v rokoch 2020 – 2022 sa v jednotlivých členských štátoch eurozóny do určitej miery líši. Podľa prognózy Komisie z jesene 2021 plánuje využiť granty z RRF na retroaktívne financovanie výdavkov z roku 2020 len niekoľko členských štátov (Rakúsko, Nemecko, Francúzsko, Cyprus, Španielsko, Luxembursko, Malta a Taliansko)[22]. Predpokladá sa, že v roku 2021 zostane vo väčšine členských štátov podiel výdavkov financovaných z grantov RRF na HDP obmedzený, pričom jedinými výnimkami sú Francúzsko, Španielsko, Estónsko a Grécko, kde sa už očakáva, že podiel výdavkov na HDP bude značný. V roku 2022 sa predpokladá, že výdavky financované z grantov RRF sa v mnohých členských štátoch výrazne zvýšia. Predovšetkým sa očakáva, že v Grécku a Španielsku prekročia 1 % HDP a v Taliansku, Lotyšsku a na Slovensku to bude viac ako 0,7 %. Na druhej strane sa očakáva, že v Írsku, Luxembursku, Nemecku a Rakúsku zostanú pod úrovňou 0,2 % HDP. Vyplýva to z výšky pridelených grantov v RRF, ako aj z načasovania ich vyplácania, ktoré súvisí s plánovaným dosiahnutím míľnikov a cieľov.

Členské štáty s vysokým dlhom využívajú väčšinu grantov RRF na financovanie dodatočných investícií, ako sa odporúča v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny na rok 2021. Podľa prognózy Komisie z jesene 2021 členské štáty s vysokým dlhom (Belgicko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko), ktoré dostali od Rady odporúčanie použiť RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy, toto odporúčanie dodržiavajú. Jeden členský štát (Grécko) pridelil v roku 2022 celú sumu svojich grantov z RRF na financovanie verejných investícií. Ostatné členské štáty (Belgicko, Španielsko, Francúzsko, Taliansko) pridelili v roku 2022 viac ako 60 % svojich grantov z RRF na financovanie súkromných a verejných investícií.

Graf 3.5 **Výdavky financované z grantov RRF, 2021 a 2022 (% HDP)**

Poznámka: Holandsko, ktoré nepredložilo plán obnovy a odolnosti, nezahrnulo do svojho návrhu rozpočtového plánu žiadny vplyv RRF. Aby bolo možné urobiť porovnanie medzi NRP a prognózou Komisie z jesene 2021, pri vyjadrení v % HDP sa použili prognózy HDP poskytnuté Komisiou v prognóze z jesene 2021. Niektoré rozdiely medzi NRP a prognózou Komisie z jesene 2021 by mohli byť spôsobené poskytnutím zaokrúhlených údajov v NRP.
Zdroje: Návrhy rozpočtových plánov členských štátov na rok 2022, prognóza Európskej komisie z jesene 2021.

[22] Podľa nariadenia (EÚ) 2021/241, ktorým sa zriaďuje RRF, sú opatrenia, ktoré sa začali od 1. februára 2020, oprávnené na financovanie z RRF za predpokladu, že spĺňajú požiadavky stanovené v tomto nariadení. Okrem toho v súlade s usmernením Eurostatu sa všeobecné pravidlo neutrality pri zaznamenávaní grantov EÚ výnimočne neuplatňuje na oprávnené výdavky vynaložené v roku 2020. Zodpovedajúce príjmy sa majú zaznamenávať v čase schválenia plánu obnovy a odolnosti Radou, t. j. vo väčšine prípadov v roku 2021.

Posúdenie návrhov rozpočtových plánov na rok 2022 Komisiou

Stanoviská Komisie k návrhom rozpočtových plánov na rok 2022 sa zameriavajú na to, či sú NRP v súlade s odporúčaniami Rady z 18. júna 2021. Rada odporučila, aby členské štáty s nízkym dlhom sledovali podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého z RRF. Členské štáty s vysokým dlhom by mali využívať RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy a uplatňovať popritom obozretnú fiškálnu politiku. Všetky členské štáty by mali zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Keďže rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov by mal byť pod kontrolou a v prípade členských štátov s vysokým dlhom by mal byť obmedzený, zároveň bolo v tomto smere vydané odporúčanie pre tie členské štáty, v ktorých sa podľa prognózy Komisie z jari 2021 považoval tento rast za problematický. Vďaka tomu sa umožní, aby fiškálne opatrenia vytvorili priestor pre investície a maximalizovali podporu obnovy bez toho, aby sa obmedzovali budúce fiškálne trajektórie a trvalo sa zaťažili verejné financie, keďže cieľom je zachovať obozretné fiškálne politiky.

Rada okrem toho odporučila členským štátom, aby venovali osobitnú pozornosť zloženiu verejných financií, a to na strane príjmov, ako aj na strane výdavkov štátneho rozpočtu. Kvalita rozpočtových opatrení by mala zabezpečiť udržateľnú a inkluzívnu obnovu. Mali by sa uprednostňovať udržateľné investície podporujúce rast, najmä investície zamerané na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Fiškálne štrukturálne reformy pomôžu zabezpečiť financovanie priorít verejných politík a prispejú k dlhodobej udržateľnosti verejných financií, a to prípadne aj posilnením rozsahu pokrytia, primeranosti a udržateľnosti systémov zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrany pre všetkých.

Takmer všetky členské štáty eurozóny predložili svoje návrhy rozpočtových plánov do 15. októbra v súlade s článkom 6 nariadenia (EÚ) č. 473/2013. Jedinou výnimkou bolo Taliansko, ktoré svoj plán predložilo 20. októbra. Francúzsko predložilo 22. októbra 2021 aktualizovaný návrh rozpočtového plánu. Návrh rozpočtového plánu Holandska predložila odchádzajúca vláda. Holandské orgány sa vyzývajú, aby hneď, ako sa nová vláda ujme funkcie, a v zásade najneskôr jeden mesiac pred plánovaným prijatím návrhu zákona o rozpočte národným parlamentom, predložili Komisii a Euroskupine aktualizovaný plán. Komisia neprijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu, ktorý predložilo Portugalsko, keďže jeho parlament medzitým zamietol rozpočet. Komisia poslala 15. novembra list, v ktorom portugalské orgány vyzvala, aby včas predložili Komisii a Euroskupine nový návrh rozpočtového plánu, a to hneď, ako vláda predloží portugalskému parlamentu nový návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2022. Malo by k tomu dôjsť aspoň jeden mesiac pred plánovaným prijatím nového návrhu zákona o rozpočte národným parlamentom.

Nasleduje zhrnutie stanovísk Komisie[23], ktoré vychádzajú z prognózy Komisie z jesene 2021:

[23] Zvyčajné pracovné dokumenty útvarov Komisie pripojené k stanoviskám Komisie k návrhom rozpočtových plánov sa tento rok nezverejňujú, pričom sa zohľadňujú kvalitatívne odporúčania prijaté Radou a pokračujúca odchýlka od bežných rozpočtových požiadaviek po aktivácii všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu. K stanoviskám je pripojená štatistická príloha vrátane informácií potrebných na posúdenie plánov členských štátov.

Členské štáty s vysokým dlhom (Belgicko, Francúzsko, Grécko, Taliansko a Španielsko)

- V súlade s odporúčaním Rady všetky členské štáty využívajú RRF na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy.
- V súlade s odporúčaním Rady všetky členské štáty zachovávajú investície financované z vnútroštátnych zdrojov.
- Rada odporučila **Taliansku**, aby obmedzilo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Nepredpokladá sa, že to bude dostatočne zabezpečené, keďže rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) v roku 2022 by mal výrazne prispieť k celkovým podporným zámerom fiškálnej politiky Talianska. S cieľom prispieť k uplatňovaniu obozretnej fiškálnej politiky Komisia vyzýva Taliansko, aby v rámci vnútroštátneho rozpočtového postupu prijalo potrebné opatrenia na obmedzenie rastu bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.
- Pokiaľ ide o **Belgicko**, **Francúzsko**, **Grécko**, **Taliansko** a **Španielsko**, vzhľadom na úroveň ich verejného dlhu a veľké výzvy, ktorým čelili v oblasti udržateľnosti v strednodobom horizonte už pred vypuknutím pandémie COVID-19, je dôležité, aby tieto krajiny pri prijímaní podporných rozpočtových opatrení zachovali obozretnú fiškálnu politiku s cieľom zabezpečiť udržateľné verejné financie v strednodobom horizonte.

Členské štáty s nízkym až stredným dlhom (Rakúsko, Cyprus, Estónsko, Fínsko, Nemecko, Írsko, Lotyšsko, Litva, Luxembursko, Malta, Holandsko, Slovinsko a Slovensko)

- V súlade s odporúčaniami Rady všetky členské štáty s výnimkou **Slovenska** a **Malty** uplatňujú podporné zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého z RRF. Reštriktívne zámery fiškálnej politiky Slovenska vznikajú v kontexte vysokého rastu produkcie a vznikajúcich kapacitných obmedzení. Na neutrálnych zámeroch Malty sa odráža najmä veľmi vysoký odhadovaný potenciálny rast, zatiaľ čo verejné investície dosahujú historicky vysokú úroveň. To je vo všeobecnosti v súlade s odporúčaním Rady.
- Všetky členské štáty plánujú využiť RRF na podporu obnovy, zatiaľ čo Holandsko svoj plán obnovy a odolnosti ešte nepredložilo.
- V súlade s odporúčaniami Rady všetky členské štáty zachovávajú alebo vo všeobecnosti zachovávajú investície financované z vnútroštátnych zdrojov.
- Rada odporučila **Lotyšsku** a **Litve**, aby kontrolovali rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Nepredpokladá sa, že to bude dostatočne zabezpečené, keďže rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) v roku 2022 by mal výrazne prispieť k ich celkovým podporným zámerom fiškálnej politiky.

Návrhy rozpočtových plánov z celkového pohľadu zahŕňajú opatrenia, ktoré smerujú k posilneniu zloženia verejných financií a prispievajú k udržateľnej a inkluzívnej obnove, a to aj prostredníctvom investícií podporujúcich rast, najmä podporou zelenej a digitálnej transformácie. Úplné posúdenie fiškálno-štrukturálnych reforiem realizovaných členskými štátmi sa vykoná v kontexte posúdenia realizácie plánov obnovy a odolnosti a správy o krajine na rok 2022.

S prihliadnutím na silu ich obnovy sa členské štáty vyzývajú, aby pravidelne preskúmavali využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby boli pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

PRÍLOHA I: Posúdenie návrhov rozpočtových plánov jednotlivých krajín na rok 2022

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Rakúska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Rakúsko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním RRF na financovanie dodatočných investícií. Rakúsko plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. S prihliadnutím na silu obnovy sa Rakúsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Belgicka** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné. Belgicko plánuje v súlade s odporúčaním Rady trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Belgicko takisto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Vzhľadom na úroveň verejného dlhu Belgicka a veľké výzvy v oblasti udržateľnosti v strednodobom horizonte pred vypuknutím pandémie COVID-19 je dôležité, aby Belgicko pri prijímaní podporných rozpočtových opatrení zachovalo obozretnú fiškálnu politiku s cieľom zabezpečiť udržateľné verejné financie v strednodobom horizonte. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia oznámené v návrhu rozpočtového plánu sú v súlade s odporúčaním, hoci ich objem je malý. S prihliadnutím na silu obnovy sa Belgicko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Cypru** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Cyprus plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Cyprus vo všeobecnosti v súlade s odporúčaniami Rady plánuje takmer zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Očakáva sa, že investície a reformy financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti splnia tieto ciele a prispejú k podpore dlhodobej udržateľnosti verejných financií. S prihliadnutím na silu obnovy sa Cyprus vyzýva, aby pravidelne preskúmaval využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bol pripravený prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Estónska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Estónsko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na

podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Estónsko plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Niektoré z opatrení zahrnutých do návrhu rozpočtového plánu sa týkajú informačných technológií a ekologických investícií, a preto sa očakáva, že prispejú k plneniu tohto odporúčania. S prihliadnutím na silu obnovy sa Estónsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Fínska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Fínsko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Fínsko plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. K splneniu tohto odporúčania Rady prispievajú opatrenia súvisiace s vykonávaním vládneho programu a plánu podpory obnovy a odolnosti obsiahnutého v návrhu rozpočtového plánu Fínska. S prihliadnutím na silu obnovy sa Fínsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z aktualizovaného návrhu rozpočtového plánu **Francúzska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné. Francúzsko plánuje v súlade s odporúčaním Rady trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Francúzsko takisto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Vzhľadom na úroveň verejného dlhu Francúzska a veľké výzvy v oblasti udržateľnosti v strednodobom horizonte pred vypuknutím pandémie COVID-19 je dôležité, aby Francúzsko pri prijímaní podporných rozpočtových opatrení zachovalo obozretnú fiškálnu politiku s cieľom zabezpečiť udržateľné verejné financie v strednodobom horizonte. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. V tejto súvislosti opatrenia obsiahnuté vo francúzskom návrhu rozpočtového plánu prispievajú k splneniu odporúčania Rady zabezpečiť udržateľnú a inkluzívnu obnovu a zároveň uprednostňovať zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj primeranosť a udržateľnosť systémov zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrany pre všetkých. S prihliadnutím na silu obnovy sa Francúzsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Nemecka** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Nemecko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. V súlade s odporúčaním Rady Nemecko plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia

pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia, z ktorých vychádza návrh rozpočtového plánu, plnia tieto ciele. S prihliadnutím na silu obnovy sa Nemecko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Grécka** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné. Grécko plánuje v súlade s odporúčaním Rady trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Grécko takisto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Vzhľadom na úroveň verejného dlhu Grécka a veľké výzvy v oblasti udržateľnosti v strednodobom horizonte pred vypuknutím pandémie COVID-19 je dôležité, aby Grécko pri prijímaní podporných rozpočtových opatrení zachovalo obozretnú fiškálnu politiku s cieľom zabezpečiť udržateľné verejné financie v strednodobom horizonte. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Väčšina núdzových podporných opatrení sa postupne ukončí v roku 2021 a opatrenia, ktoré sú zahrnuté v návrhu rozpočtového plánu na rok 2022, sú zamerané na povzbudenie súhrnného dopytu a zamestnanosti, ktoré podporia udržateľnú a inkluzívnu obnovu. Okrem toho investície a reformy financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti významne prispejú k zelenej a digitálnej transformácii. Napokon sa očakáva, že efektívnosť verejných financií zvýšia prebiehajúce fiškálne štrukturálne reformy vrátane preskúmania výdavkov, reformy zostavovania rozpočtu na základe výkonnosti, dokončenia funkčnej klasifikácie a vytvorenia rámca zeleného rozpočtovania. S prihliadnutím na silu obnovy sa Grécko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Írska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Írsko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. V súlade s odporúčaním Rady Írsko plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia zahrnuté v národnom pláne rozvoja, ako je modernizácia obytných nehnuteľností a národný plán širokopásmového pripojenia, sú v súlade s podporou zelenej a digitálnej transformácie. S prihliadnutím na silu obnovy sa Írsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Talianska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné. Taliansko plánuje v súlade s odporúčaním Rady trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Taliansko takisto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Taliansko

zároveň neplánuje dostatočne obmedziť rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. S cieľom prispieť k uskutočňovaniu obozretnej fiškálnej politiky Komisia vyzýva Taliansko, aby v rámci vnútroštátneho rozpočtového postupu prijalo potrebné opatrenia na obmedzenie rastu bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Vzhľadom na úroveň verejného dlhu a veľké výzvy v oblasti udržateľnosti v strednodobom horizonte pred vypuknutím pandémie COVID-19 je dôležité, aby Taliansko pri prijímaní podporných rozpočtových opatrení zachovalo obozretnú fiškálnu politiku s cieľom zabezpečiť udržateľné verejné financie v strednodobom horizonte. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. V tejto súvislosti opatrenia obsiahnuté v talianskom návrhu rozpočtového plánu prispievajú k splneniu odporúčania Rady zabezpečiť udržateľnú a inkluzívnu obnovu a zároveň uprednostňovať zelenú a digitálnu transformáciu. S prihliadnutím na silu obnovy sa Taliansko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Lotyšska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Lotyšsko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. V súlade s odporúčaním Rady Lotyšsko plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Lotyšsko zároveň nedrží dostatočne pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia zahrnuté do plánu obnovy a odolnosti Lotyšska, ktoré sú súčasťou návrhu rozpočtového plánu, sú zamerané na riešenie investičných potrieb zelenej a digitálnej transformácie. S prihliadnutím na silu jeho obnovy sa Lotyšsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Litvy** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Litva plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. V súlade s odporúčaním Rady Litva plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Litva zároveň nedrží dostatočne pod kontrolou rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia zahrnuté v litovskom pláne odolnosti a obnovy a návrhu rozpočtového plánu by mali prispieť k splneniu tohto odporúčania. S prihliadnutím na silu obnovy sa Litva vyzýva, aby pravidelne preskúmavala využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bola pripravená prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Luxemburska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Luxembursko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. V súlade

s odporúčaním Rady Luxembursko plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. V tejto súvislosti opatrenia obsiahnuté v luxemburskom návrhu rozpočtového plánu prispievajú k splneniu odporúčania Rady zabezpečiť udržateľnú a inkluzívnu obnovu a zároveň uprednostňovať zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj primeranosť a udržateľnosť systémov zdravotnej starostlivosti a sociálnej ochrany pre všetkých. S prihliadnutím na silu obnovy sa Luxembursko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby imeniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Malty** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 v kontexte veľmi vysokého odhadovaného potenciálneho rastu a historicky najvyššej úrovne verejných investícií neutrálne, čo je vo všeobecnosti v súlade s odporúčaniami Rady. Malta plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Malta takisto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Očakáva sa, že zvýšenie objemu verejných investícií, s ktorým sa počíta v návrhu rozpočtového plánu Malty, podporí zelenú a digitálnu transformáciu a zvýši rastový potenciál, zatiaľ čo zvýšenie dôchodkových nárokov, aj keď len obmedzené, môže zvýšiť tlak na udržateľnosť dôchodkového systému. S prihliadnutím na silu obnovy sa Malta vyzýva, aby pravidelne preskúmavala využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bola pripravená prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Holandska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane predpokladaného impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Predpokladá sa, že Holandsko bude poskytovať trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. V súlade s odporúčaním Rady Holandsko plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia zahrnuté v holandskom návrhu rozpočtového plánu by mali prispieť k splneniu tohto odporúčania. S prihliadnutím na silu obnovy sa Holandsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam. Orgány sa vyzývajú, aby hneď, ako sa nová vláda ujme funkcie, a v zásade najneskôr jeden mesiac pred plánovaným prijatím návrhu zákona o rozpočte národným parlamentom, predložili Komisii a Euroskupine aktualizovaný návrh rozpočtového plánu.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Slovenska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 v kontexte vysokého rastu produkcie a vznikajúcich obmedzení kapacít reštriktívne, čo je vo všeobecnosti v súlade s odporúčaniami Rady. Slovensko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na

podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Slovensko vo všeobecnosti v súlade s odporúčaniami Rady plánuje takmer zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia oznámené v návrhu rozpočtového plánu sú v súlade s odporúčaním, hoci ich objem je malý. S prihliadnutím na silu obnovy sa Slovensko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Slovinska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 podporné, čo je v súlade s odporúčaním Rady. Slovinsko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. V súlade s odporúčaním Rady Slovinsko plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. Hoci väčšina opatrení rieši odporúčanie Rady, prijatá daňová reforma môže zaťažiť udržateľnú a inkluzívnu obnovu. S prihliadnutím na silu obnovy sa Slovinsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

Na základe prognózy Komisie a po zohľadnení informácií z návrhu rozpočtového plánu **Španielska** sa očakáva, že zámery fiškálnej politiky vrátane impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti budú v roku 2022 reštriktívne. V súlade s odporúčaním Rady Španielsko plánuje trvalú podporu obnovy využívaním Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií. Takisto v súlade s odporúčaním Rady Španielsko plánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Vzhľadom na úroveň verejného dlhu a veľké výzvy v oblasti udržateľnosti v strednodobom horizonte pred vypuknutím pandémie COVID-19 v je dôležité, aby Španielsko pri prijímaní podporných rozpočtových opatrení zachovalo obozretnú fiškálnu politiku s cieľom zabezpečiť udržateľné verejné financie v strednodobom horizonte. Komisia pripomína dôležitosť zloženia verejných financií a kvality rozpočtových opatrení, a to aj v podobe investícií podporujúcich rast, najmä investícií na podporu zelenej a digitálnej transformácie. V tejto súvislosti návrh rozpočtového plánu obsahuje podrobné opatrenia, ktoré sú zamerané týmto smerom a podporujú digitálnu transformáciu prostredníctvom zvyšovania pripojiteľnosti a posilňovania kybernetickej bezpečnosti pomocou rôznych akčných plánov, ako je Plán pre pripojiteľnosť a digitálnu infraštruktúru pre spoločnosť. Problematiku zelenej transformácie rieši aj nový zákon o zmene klímy a energetickej transformácii a národný hydrologický plán na roky 2021 – 2027. Popri iných opatreniach sa počíta aj so zvýšenou podporou z verejných zdrojov pre výskum a vývoj a prenos znalostí prostredníctvom španielskej výskumnej agentúry a programu Red Cervera. S prihliadnutím na silu obnovy sa Španielsko vyzýva, aby pravidelne preskúmavalo využívanie, účinnosť a primeranosť podporných opatrení a aby bolo pripravené prispôsobiť ich podľa potreby meniacim sa okolnostiam.

PRÍLOHA II: Metodika a predpoklady, o ktoré sa opiera prognóza Komisie z jesene 2021

Podľa článku 7 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 473/2013: „metodika a predpoklady najnovších hospodárskych prognóz útvarov Komisie pre každý členský štát vrátane odhadov vplyvu súhrnných rozpočtových opatrení na hospodársky rast sa pripoja k celkovému posúdeniu“. Predpoklady, z ktorých vychádza prognóza Komisie z jesene 2021, ktorú nezávisle vypracúvajú zamestnanci Komisie, sú vysvetlené v samotnej prognóze[24].

Rozpočtové údaje do roku 2020 vychádzajú z údajov, ktoré členské štáty oznámili Komisii do 1. októbra 2021 a ktoré Eurostat validoval 21. októbra 2021. Eurostat nevykonal v údajoch, ktoré členské štáty predložili počas jesenného kola oznamovania v roku 2021, žiadne zmeny. Eurostat stiahol svoju predchádzajúcu výhradu ku kvalite údajov vykázaných Luxemburskom za rok 2020. Luxemburské štatistické úrady poskytli chýbajúce informácie o daňových príjmoch odložených v súvislosti s pandémiou COVID-19.

Na účely prognózy boli opatrenia na podporu finančnej stability zaznamenané v súlade s rozhodnutím Eurostatu z 15. júla 2009[25]. Pokiaľ dotknutý členský štát neuviedol inak, do prognózy boli ako finančné transakcie (t. j. transakcie zvyšujúce dlh, ale nie deficit) zahrnuté kapitálové injekcie, o ktorých boli známe dostatočne podrobné informácie. Štátne záruky za záväzky bánk a za vklady sa do verejných výdavkov nezahŕňajú okrem prípadu, ak existuje dôkaz, že v čase dokončenia prognózy sa tieto záruky realizovali. Úvery, ktoré bankám poskytla vláda alebo iné subjekty zahrnuté do sektora verejnej správy, sa však obvykle započítavajú do dlhu verejnej správy.

V súvislosti s rokom 2022 sa zohľadňujú prijaté rozpočty alebo rozpočty predložené národným parlamentom a všetky ďalšie opatrenia, o ktorých sú známe dostatočne podrobné informácie. V jesennej prognóze sa zohľadňujú najmä všetky informácie uvedené v návrhoch rozpočtových plánov predložených do polovice októbra. V súvislosti s rokom 2023 predpoklad nezmenenej politiky použitý v prognózach znamená, že trendy v oblasti príjmov a výdavkov boli extrapolované a že sa zohľadnili opatrenia, o ktorých boli známe dostatočne podrobné informácie.

Európske súhrny pre dlh verejnej správy v prognózovanom období 2021 – 2023 sa uverejňujú na nekonsolidovanom základe (t. j. nie sú upravené o medzivládne pôžičky). V záujme zabezpečenia konzistentnosti časových radov sa na takom istom základe uverejňujú aj historické údaje. Predpovede týkajúce sa dlhu verejnej správy jednotlivých členských štátov v období 2021 – 2023 zahŕňajú vplyv záruk za úvery z Európskeho nástroja finančnej stability, bilaterálnych úverov poskytnutých iným členským štátom a kapitálovej účasti v rámci Európskeho mechanizmu pre stabilitu, ako bola plánovaná k dátumu dokončenia prognózy[26].

Podľa prognózy Komisie z jesene 2021 rozpočtové opatrenia uvedené v návrhoch rozpočtových plánov na rok 2022 súhrnne zvyšujú deficit (vplyv približne -0,3 % HDP), za čo v podstate rovnako môžu tak opatrenia zvyšujúce výdavky, ako aj opatrenia znižujúce príjmy.

---

[24] Metodické predpoklady, z ktorých vychádza hospodárska prognóza Komisie z jesene 2021, sú k dispozícii na: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2021-economic-forecast_sk

[25] K dispozícii na adrese: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-20093--final-.pdf.

[26] V súlade s rozhodnutím Eurostatu z 27. januára 2011 o štatistickom zaznamenávaní operácií ENFS, ktoré je k dispozícii na adrese: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF.

Celkovo sa predpokladá, že mechanický vplyv na rast HDP v krátkodobom horizonte bude pozitívny.

Pri interpretácii tohto odhadu treba postupovať obozretne:

- Cieľom nariadenia (EÚ) č. 473/2013 je vyhodnotiť účinok opatrení prijatých v návrhoch rozpočtových plánov. Posúdenie nezahŕňa opatrenia, ktoré boli prijaté a nadobudli účinnosť pred vypracovaním návrhov rozpočtových plánov, hoci môžu mať dodatočný vplyv na prognózy verejných financií na rok 2022.
- Vplyv oznámených opatrení sa vyjadruje v porovnaní so základným scenárom za predpokladu nezmenenej politiky. Fiškálna politika daného základného scenára nie je nevyhnutne orientovaná neutrálne. Napríklad trend zvyšovania niektorých výdavkových položiek by mohol byť nad alebo pod úrovňou potenciálneho rastu, základný scenár môžu dodatočne ovplyvňovať skoršie opatrenia alebo skoršie opatrenia sa môžu v roku 2022 utlmiť.

Rozpočtové prognózy niektorých členských štátov obsahujú opatrenia, pri ktorých sa očakáva, že budú financované v rámci nástroja Next Generation EU alebo mechanizmu RRF. V prognóze Komisie z jesene 2021 sa tieto opatrenia zaznamenávajú ako opatrenia zvyšujúce deficit, hoci môžu byť napokon financované z mechanizmu RRF. V dôsledku toho by predpokladané deficity týchto členských štátov mohli byť nadhodnotené.

PRÍLOHA III: Analýza udržateľnosti dlhovej služby a analýza citlivosti

Táto príloha obsahuje analýzu citlivosti vývoja verejného dlhu na prípadné makroekonomické otrasy, ako sa vyžaduje v článku 7 nariadenia (EÚ) č. 473/2013. Stochastické prognózy dlhu sa uplatňujú na posúdenie možného vplyvu rizík rastu nominálneho HDP, vývoja na finančných trhoch a fiškálnych otrasov ovplyvňujúcich rozpočtovú pozíciu verejnej správy na dynamiku verejného dlhu([27]).

Stochastické prognózy zohľadňujú makroekonomickú neistotu v súvislosti s dvomi „ústrednými“ scenármi prognózy dlhu v rokoch 2022 – 2026. scenár prognózy Komisie z jesene 2021 a scenár návrhov rozpočtových plánov (NRP) na rok 2022. V oboch prípadoch sa bežný predpoklad nezmenenej fiškálnej politiky vykonáva aj po prognózovanom období([28]).

Otrasy sa uplatňujú na makroekonomické podmienky predpokladané v ústrednom scenári, aby sa dosiahlo rozloženie možných scenárov vývoja dlhu („kužeľ“ vo vejárovom diagrame v grafe III.1). Kužeľ zodpovedá širokej škále možných makroekonomických podmienok, pričom v prípade rastu, úrokových sadzieb a primárneho salda sa uskutočnila simulácia až 2 000 otrasov. Veľkosť a korelácia týchto otrasov odráža historickú volatilitu a vzťahy medzi týmito premennými[29]. Vejárové diagramy preto poskytujú pravdepodobné informácie o dynamike dlhu v eurozóne s prihliadnutím na prípadný výskyt otrasov s dosahom na rast, úrokové sadzby a primárne saldo, ktorých rozsah a korelácia odzrkadľujú minulý vývoj.

V každom vejárovom diagrame sa uvádza predpokladaný vývoj dlhu v rámci ústredného scenára ako prerušovaná čiara. Medián simulácií je znázornený ako plná čierna čiara. Kužeľ pokrýva 80 % všetkých možných možností vývoja dlhu, pričom možnosti vývoja 20 % najmenej pravdepodobných otrasov sa neznázorňujú. Časti s rôznymi odtieňmi farieb v rámci kužeľa predstavujú rozličné časti celkového rozloženia možného vývoja dlhu.

Zo simulácií vyplýva, že s 80-percentnou pravdepodobnosťou bude dlhový pomer eurozóny v roku 2022 v rozmedzí od 89 % do 107 % HDP a v rozmedzí od 90 % do 108 % HDP na základe scenára podľa NRP. Do roku 2026 by bola 50 % pravdepodobnosť, že dlhový pomer bude na základe scenára Komisie vyšší ako približne 95 % HDP a na základe scenára podľa NRP ako 99 % HDP.

Tieto prognózy sprevádzajú dodatočné riziká. Keďže rozsah a korelácia otrasov odzrkadľujú historické správanie premenných, metodika nezachytáva neistotu v reálnom čase, a to najmä v súvislosti s posudzovaním produkčnej medzery. Produkčné medzery sa zvyčajne revidujú smerom nadol, a to smerom k nižšiemu potenciálnemu produktu, než sa predpokladalo v reálnom čase. Táto neistota naznačuje existenciu ďalšieho zdroja rizík pre budúci vývoj dlhu, ktorý táto analýza nezohľadňuje. Ďalší zdroj neistoty súvisí s realizáciou podmienených záväzkov, keďže vejárové diagramy zachytávajú len riziká, ktoré sa v minulosti prejavili zhoršením primárneho salda.

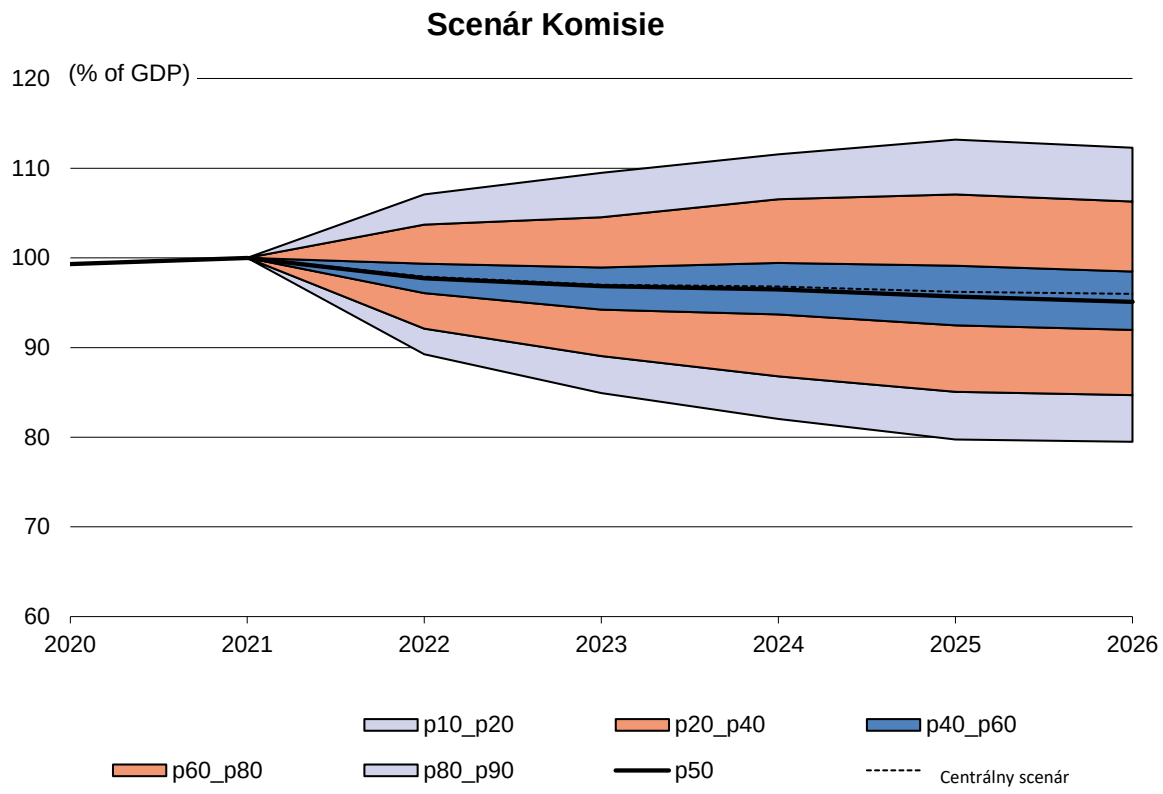

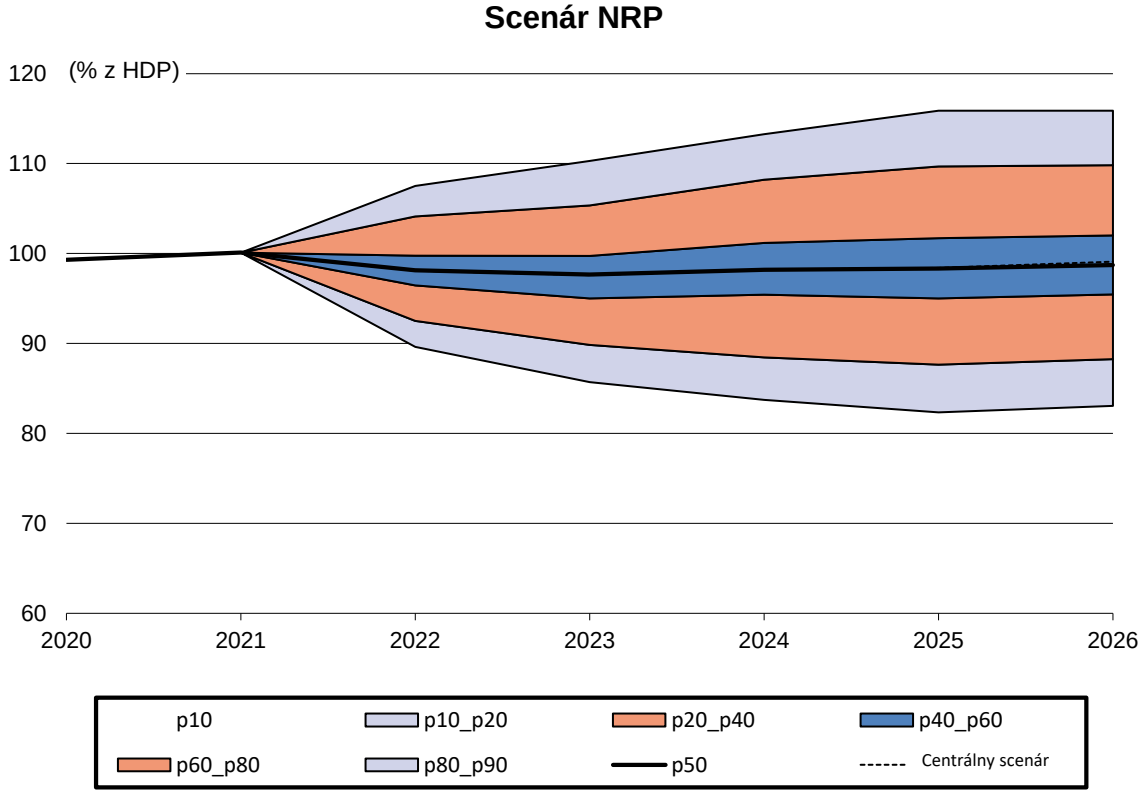
[27] Metodika použitá na účely stochastických prognóz verejného dlhu, ktorá sa tu uplatňuje, sa uvádza v monitore udržateľnosti dlhovej služby za rok 2019 Európskej komisie v prílohe A7 a v článku K. Berti z roku 2013 s názvom „Stochastic public debt projections using the historical variance-covariance matrix approach for EU countries“, European Economy Economic Paper č. 480.

[28] Prognóza Komisie z jesene 2021 zahŕňa prijaté alebo aspoň dôveryhodne ohlásené opatrenia fiškálnej politiky a informácie dostupné k 25. októbru 2021. Po roku 2023 (posledný rok prognózy) je štrukturálne primárne saldo upravené len plánovanými (čistými) nákladmi na starnutie obyvateľstva.

[29] Predpokladá sa, že otrasy sa riadia bežným spoločným rozložením.

Graf III.1: Vejárové diagramy vypracované zo stochastických prognóz verejného dlhu podľa scenára prognóz Komisie a scenára prognóz podľa návrhov rozpočtových plánov; eurozóna

Scenár NRP
120
(% z HDP)
110
100
90
80
70
60
2020
2021
2022
2023
2024
2025
2026
p10
p10_p20
p20_p40
p40_p60
p60_p80
p80_p90
p50
Centrálny scenár

PRÍLOHA IV: Tabuľky

Tabuľka IV.1: Rast reálneho HDP (v %) podľa programov stability (PS), návrhov rozpočtových plánov (NRP) a prognózy Komisie z jesene 2021 (KOM)

	2021			2022		
Krajina	**PS**	**NRP**	**KOM**	**PS**	**NRP**	**KOM**
BE	4,1	5,7	6,0	3,5	3,0	2,6
DE	3	3,5	2,7	2,6	3,6	4,6
EE	2,5	9,5	9,0	4,8	4,0	3,7
IE	4,5	15,6	14,6	5,0	5,0	5,1
EL	3,6	6,1	7,1	6,2	4,5	5,2
ES	6,5	6,5	4,6	7,0	7,0	5,5
FR	5,0	6,3	6,5	4,0	4,0	3,8
IT	4,5	6,0	6,2	4,8	4,7	4,3
CY	3,6	5,5	5,4	3,8	4,0	4,2
LV	3,0	3,7	4,7	4,5	5,0	5,0
LT	2,6	4,3	5,0	3,2	4,0	3,6
LU	4,0	6,0	5,8	4,0	3,5	3,7
MT	3,8	4,8	5,0	6,8	6,5	6,2
NL	2,2	3,9	4,0	3,5	3,5	3,3
AT	1,5	4,4	4,4	4,7	4,8	4,9
SI	4,6	0,0	6,4	4,4	4,7	4,2
SK	3,3	3,7	3,8	6,3	4,2	5,3
FI	2,6	3,3	3,4	2,5	2,9	2,8
Eurozóna	4,0	5,4	5,0	4,1	4,3	4,3

Tabuľka IV.2: Cieľové hodnoty celkového salda (v % HDP) podľa programov stability (PS), návrhov rozpočtových plánov (NRP) a prognózy Komisie z jesene 2021 (KOM)

	2021			2022		
Krajina	**PS**	**NRP**	**KOM**	**PS**	**NRP**	**KOM**
BE	-7,7	-8,1	-7,8	-4,5	-4,9	-5,1
DE	-9	-7 ¼	-6,5	-3	-3 ¼	-2,5
EE	-6,0	-3,3	-3,1	-3,8	-2,2	-2,5
IE	-4,7	-3,1	-3,2	-2,8	-1,8	-1,7
EL	-9,9	-9,9	-9,9	-2,9	-3,7	-3,9
ES	-8,4	-8,4	-8,1	-5,0	-5,0	-5,2
FR	-9,0	-8,1	-8,1	-5,3	-5,0	-5,3
IT	-11,8	-9,4	-9,4	-5,9	-5,6	-5,8
CY	-4,7	-5,0	-4,9	-0,9	-1,1	-1,4
LV	-9,3	-9,3	-9,5	-2,7	-4,8	-4,2
LT	-8,1	-4,4	-4,1	-6,0	-3,1	-3,1
LU	-2,0	-0,6	-0,2	-1,3	-0,2	0,2
MT	-12,0	-11,1	-11,1	-5,6	-5,6	-5,8
NL	-5,9	-6,0	-5,3	-1,7	-2,4	-2,1
AT	-8,4	-6,0	-5,9	-4,3	-2,3	-2,3
SI	-8,6	-7,5	-7,2	-5,7	-5,4	-5,2
SK	-9,9	-7,9	-7,3	-5,1	-4,9	-4,2
FI	-4,7	-3,9	-3,8	-2,9	-2,4	-2,4
Eurozóna	-8,7	-7,4	-7,1	-4,2	-4,0	-3,9

Tabuľka IV.3: Pomer dlhu k HDP (v % HDP) podľa programov stability (PS), návrhov rozpočtových plánov (NRP) a prognózy Komisie z jesene 2021 (KOM)

	2021			2022		
Krajina	**PS**	**NRP**	**KOM**	**PS**	**NRP**	**KOM**
BE	116,3	113,9	112,7	116,0	114,3	113,1
DE	74 1/2	72 ¼	71,4	74	71 ¼	69,2
EE	21,4	17,7	18,4	24,6	19,7	20,4
IE	62,2	55,2	55,6	60,2	51,9	52,3
EL	204,8	197,9	202,9	189,5	190,4	196,9
ES	119,5	119,5	120,6	115,1	115,1	118,2
FR	117,8	115,3	114,6	116,3	113,5	113,7
IT	159,8	153,5	154,4	156,3	149,4	151,4
CY	111,9	107,7	104,1	103,9	100,9	97,6
LV	48,9	48,8	48,2	50,3	51,7	50,7
LT	52,1	46,0	45,3	54,2	45,6	44,1
LU	26,9	25,8	25,9	28,0	26,6	25,6
MT	65,0	61,3	61,4	65,8	61,8	62,4
NL	58,6	57,8	57,5	56,9	57,7	56,8
AT	89,6	82,8	82,9	88,1	79,1	79,4
SI	80,4	78,5	77,7	79,6	77,5	76,4
SK	64,1	61,5	61,8	65,5	61,5	60,0
FI	71,6	71,2	71,2	72,4	71,3	71,2
Eurozóna	103,1	97,8	100,0	102,8	95,9	97,9